

Tajna Narnije

Michael Stricker

Za sve koji osjećaju da Narnija
zaista postoji ili
bar žele da
tako bude.

Soulsaver.hr

Nekoliko riječi za početak

Sadržaj

Nekoliko riječi za početak	3
1 Svijet iza ormara	5
2 Lucyn doživljaj i profesorova logika	11
3 Narnija - ogledalo nadnaravnog svijeta	19
4 Uvijek zima i nikada Božić.....	23
5 Bijela Vještica.....	29
6 Aslan	37
7 Zli Edmund	45
8 Hrabra Lucy	49
9 Užici rahat-lokuma	53
10 Duboka čarolija iz osvita vremena.....	61
11 Božić - Čarolija slomljena	65
12 Dublja čarolija starija od osvita vremena	71
13 Pravedni Edmund.....	77
14 Evine Kćeri i Adamovi Sinovi.....	83
Nekoliko riječi za kraj.....	91
Bilješka	93

*L*av, vještica i ormar od C .S. Lewisa, postala je najpoznatija knjiga u sedmodijelnoj seriji “Kronike iz Narnije”. Pripovijeda nam priču o Peteru, Susan, Edmundu i Lucy, koji kroz začarani ormar dolaze u tajanstvenu zemlju Narniju, zemlju koju nastanjuju životinje koje govore, patuljci, divovi i druga bajkovita stvorenja. Kralj te zemlje je lav Aslan, ali već stotinu godina Narnijom vlada Bijela Vještica Jadis, koja svojom čarolijom svijet drži u neprestanoj zimi. Ali postoji proročanstvo da će njena zla čarolija jednog dana biti slomljena, a to će oslobođenje biti povezano s dolaskom četvero ljudske djece...

Po toj je epskoj pustolovini sada, uz velik trud i najsuvremeniju tehniku, snimljen i film. Time je ispunjen san bezbrojnim ljubiteljima Narnije. Iako je ovo već treće uprizorenje, možemo računati s time da će sada klasik dječje književnosti C. S. Lewisa biti dostojno prikazan na velikom ekranu. Lav, Vještica i ormar bi trebao biti samo početak cijelog niza filmova o Narniji.

Zato se posebno isplati saznati nešto više o pozadini tog tajanstvenog svijeta, prije svega zato što od filmaša možemo čuti da nam mistični svijet Narnije nudi više od puke zabave.

Cary Grant, suosnivač i direktor Walden Media komentira: “Lav, Vještica i ormar je jedan od najprodavanijih dječjih romana svih vremena. Pun je šarenih, blistavih likova, koji se nalaze pred istim odlukama kao i mi. Kroz fantastičnu priču, C. S. Lewis pred nas stavlja ogledalo lekcija stvarnog svijeta.”

Fantastično ogledalo koje pokazuje stvarnost našeg života. To je pun pogodak. Oksfordski profesor i filozof

C. S. Lewis uvijek je to htio pišući fantastične romane. Bez obzira pisao on fantastične priče za djecu ili odrasle, na taj je način uvijek htio prikazati stvari koje se inače ne mogu vidjeti.

Krije li se iza priče o Narniji neka tajna?

Da, Kronike iz Narnije pričaju nam tajne. Tajne, vrlo značajne za naš život. U našoj se priči, primjerice radi o tome da svijet koji je zapeo u zimskoj hladnoći doživi proljeće, da se opet može predahnuti i zaplesati od radosti. To je želja koja spava u dubini svake ljudske duše. U Narniji saznajemo kako taj san može postati stvarnost.

Zainteresirani? Onda je Tajna Narnije baš za tebe!

C. S. Lewis nam priča o lekcijama stvarnog života u slikama i simbolima. Ova je knjižica zamišljena kao vodič kroz svijet slika i simbola. Ona bi nam trebala otkriti jednu od najvećih tajni svijeta iza ormara.

Toliko za sada. A sada vam želimo puno zabave na pustolovnom putovanju u proljeće Narnije!

1 Svijet iza ormara

“Ali kako bi to mogla biti istina, gospodine!”

Lav, Vještica i ormar, str. 45

Možda je i tebi to poznato: ima stvari kojih se sjećamo, iako se čini da su već davno izbljedjele. One su nevidljive, gotovo beznačajne, ali su se ipak usjekle u naše sjećanje. Tako je za mene bilo s Narnijom, svijetom iza ormara.

Više ne znam koliko sam bio star, ali sigurno sam bio malen dok sam sâm kod kuće cupkao pred televizorom kad sam odjednom ugledao taj čudesni svijet u dubokoj zimi. U njemu sam susreo strašnu Bijelu Vješticu, koja je sve zatočila u ledu i njenog neprijatelja, Aslana, kraljevskog lava. On je dobar i jak, štiti i spašava; iako nikada ne čini ništa zlo, ipak ga se treba bojati, jer nije ukroćen i može strašno rikati.

Više ne znam je li crtić koji sam tada gledao bio kvalitetan. Niti se više ne sjećam, jesam li uopće razumio radnju, ali sigurno je da me je taj tajanstveni svijet dirnuo na do tada nepoznat način.

Ali Narnija je za mene ostala bez značenja. Nikada nisam čitao knjige - nisam čak niti znao da postoje - niti sam razmišljao o priči.

Samo mi se jedna slika duboko usjekla u podsvijest: proljeće, koje je moćno i radikalno pobijedilo zimu. Ta se slika u meni probudila puno, puno kasnije. Baš onda kada sam je zaista trebao.

Polako mi postaje jasno da sam tada, kao Lucy, posve neočekivano, nakratko, zaronio u drugi svijet.

Drugi svijet. Drugi svijet postoji! U tome je bit priče i prva tajna koju nam pripovijeda Narnija: postoji više od

onoga što vidimo, a to više nam je vrlo blizu. Može biti posvuda, može nas čekati baš iza sljedećeg ugla.

Je li to zaista moguće?

Razmislimo malo. Zanimljivo je da priče koje nas odvođe u druge svjetove istinski doživljavaju procvat. U naše moderno vrijeme takve fantastične priče, iako im se mnogi ismijavaju i nazivaju ih djetinjastima, spadaju među najpopularnije.

Tolkienov Gospodar prstenova postao je najprodavanija knjiga 20. stoljeća poslije Biblije, Joanne K. Rowling je sa svojim romanima o Harryju Potteru postigla svjetsku slavu i postala je bogatija i od same engleske kraljice. I C. S. Lewisove Kronike iz Narnije prodane su u ponosnih 85 milijuna primjeraka i to u vrijeme kada naklada nije tako lako dosegala tako velike visine.

Filmofili i oni koji ne vole čitati sada mogu u tim čudesnim svjetovima uživati i na filmskom platnu pa nije niti čudno da su i filmovi apsolutni hitovi kino blagajna. Rijeka gledatelja neće se prekinuti na svim dijelovima zemlje.

Zašto? Jesu li milijuni ljudi jednostavno djetinjasti? Ili se bacamo u začarane ormare samo kako bismo pobjegli od stvarnosti? Svakako, mnogi od nas gledaju filmove ili čitaju knjige samo zato da bi se malo isključili, da bi nakratko zaboravili stvarnost: da su škole stresne, plaće stravično male, ili da usprkos svim dijetama i operacijama za uljepšavanje, još uvijek ne izgledaju kao Jennifer Lopez.

Ali isključiti se i zaboraviti možemo uz svaku knjigu, uz svaki film, pa nam za to ne trebaju nužno fantastične priče. A te priče u kojima životinje govore, u kojima su postojale vile, divovi i vještice, napušteni dvorci i zatočene kraljevine, voljeli smo i prije nego smo naučili čitati, a kamoli da smo

upoznali svakodnevne frustracije.

Zašto? Zašto nam je tako fascinantno kad zaronimo u fantastični, magični svijet, koji se krije iza začaranog ormara? Je li to možda zbog toga što u najdubljim svodovima duše čeznemo za drugim svijetom? Ili možda znamo da drugi svijet mora postojati? Fasciniraju li nas te priče zbog toga?

Ma ne! Stvar je samo u tome da bi bilo tako dobro kad bi postojao takav ormar kroz koji bismo, posve neočekivano, mogli doći u neki drugi svijet. Naravno da znamo da takvo što ne postoji! Takve predodžbe su samo materijal iz kojeg su istkane bajke i u njih vjeruju samo mala djeca. Ona koja još vjeruju i u Djeda Božićnjaka.

Djeca koja još vjeruju u Djeda Božićnjaka. Ali upravo tu i počinje naša nevjerovatna priča: s malom Lucy, koja je možda još uvijek dovoljno malena da vjeruje u tog čovjeka u crvenom kaputu!

Ta Lucy u profesorovoj velikoj, staroj kući otkrije ormar koji se pokaže kao vrata u neki drugi svijet. Ona o toj bajkovitoj zemlji po imenu Narnija ispriča svojoj braći i sestrama. Ali oni su - baš kao i mi - dovoljno stari da više ne vjeruju u bajke pa bez dugog razmišljanja zaključie da je mala Lucy sanjariła i da je obdarena živom maštom. O tome da drugi svijet poput Narnije možda stvarno postoji, uopće se ne razmišlja. Vjerovati u takvo što bila bi potpuna ludost!

Do problema dolazi tek kada Lucy ustrajno ne želi priznati da je sve samo izmislila, nego postaje smrtno nesretna kada joj nitko ne želi vjerovati. Ona, koja je inače nadasve iskrena i radosna djevojčica.

Lucyni brat i sestra, Peter i Susan, ne znaju što bi! naravno da svijet iz ormara ne postoji! Ali zašto se onda Lucy ponaša tako? To uopće nije njoj slično! Ona nikada

nije bila lažljivica, a niti tako dugo durenje nije njen način. Zato se oboje boje da u Lucynom ludom svijetu ipak ima nešto. Ne da bi taj drugi svijet mogao postojati, ali možda je Lucy malo skrenula ili nešto slično.

Kao pametna djeca, Peter i Susan ne žele nepotrebno riskirati, nego su zaključili nešto vrlo razumno: za savjet su pitali starog profesora.

Toliko za sada. Mi priznajemo da bi ideja o nekom drugom nevidljivom svijetu oko nas bila fascinantna, ali kao razumni, obrazovani, suvremeni ljudi mi više ne vjerujemo u fantastične priče.

Ali sada se događa nešto vrlo uznemiravajuće: stari, razumni čovjek koji je uz to i profesor(!), Lucynu priču o drugom svijetu smatra posve mogućom i vjerodostojnom!

On kaže: ne, to nisu samo dječje priče ili bajka ili maštarija. On čak čvrsto tvrdi da bi bilo logično Lucynoju priči pokloniti povjerenje i zatim još s predbacivanjem pita što djeca danas sve ne uče u školama!

Ako sada razmislimo o tome da je C. S. Lewis (1898 - 1963), pisac Narnije, i sam bio profesor² a k tome i najčitaniji i najutjecajniji kršćanski filozof 20. stoljeća, tada nam postaje jasno da sâm Lewis čitatelju postavlja pitanje: Zašto ne bi postojao drugi svijet poput Narnije? Pa zar nas u školi nisu naučili logiku?

To nas još više izaziva ako poznamo C. S. Lewisa. Njegovo ime na hrvatskom govornom području, nažalost, mnogima ne znači puno, ali C. S. Lewis nije bilo tko. Njegovo je stvaralaštvo bilo toliko izvanredno i duboko da mu je autobiografskim filmom "Zemlja sjenki" s Anthony Hopkinsom u glavnoj ulozi podignut spomenik. Njegove su se knjige naveliko prodavale još puno prije nego što se njegov prijatelj J. R. R. Tolkien uspio probiti s Gospodarom prstenova.

Kako sada taj razumni i nadaleko priznati profesor Lewis dolazi na ideju da nas pokušava podučiti da je vjerovanje u neki drugi svijet najlogičnija stvar na svijetu?

Za C. S. Lewisa pitanje drugog svijeta nije bila sporedna stvar. Još kao dijete on je čvrsto vjerovao u njega. Vjerovao je u Boga u nebu, kojem se očajno (i uzaludno) molio za izlječenje svoje majke oboljele od raka.

I kao odrastao, još je uvijek pokušavao pronaći svijet vječnog i nevidljivog. Sa svojim je kolegama raspravljao o tome, u crkvenim je obredima osjećao pobožno strahopoštovanje, a kad bi molio, svaku je molitvu htio izgovoriti toliko iskreno i ozbiljno, kako bi to bilo dostojno Boga. Pri tome je u svojoj iskrenosti bio toliko savjestan da se često dugo u noć mučio tom pobožnom vježbom jer nikada nije bio siguran je li molitva zaista bila dovoljno ozbiljna.

Ali kada je Lewis ostario te nastavio razmišljati o tome, promijenio je svoje mišljenje. Najprije je u njemu sazrijela misao da bi bilo poprilično apsurdno vjerovati da su sve religije čista besmislica, osim slučajno onih kojima kao Englez ionako i sam pripada, dakle kršćanstvu. Zatim mu se sve više činilo nerazumnim vjerovati u dobrog Boga, kad je svijet u stvarnosti poprište nepravde, bijede i ratova. On se slagao s Lukrecijem koji je rekao:

'Ovaj svijet kao da nije stvorio Bog, jer inače u njem' ne bi bilo toliko zlog'.

A onda su tu bili i znanstvenici koji su, naime, mogli "dokazati" da ne postoji niti duh, nit Bog, niti drugi svijet. U Lewisovo vrijeme su se zaklinjali - kao što to neki još i danas čine - u materijalistički racionalizam. Vjerovalo se da u ovom svemiru nema ničeg osim vidljive i mjerljive materije. Sve je samo fizika i kemija. Za prekrasni svijet poput Narnije nije bilo mjesta.

Tako je razmišljao i argumentirao Lewis kao mladi intelektualac. Imao je gomilu “dokaza” da postoji samo ono što možemo vidjeti - nema druge dimenzije, nema neba, niti pakla niti bilo čega sličnog.

Ali kao ostarjeli profesor, samo se odmahujući glavom čudi zašto nam je tako nemoguće vjerovati u takav svijet.

Razmisli:

- Kako da gledamo na naše želje za drugim svijetom?
- Je li razumno nijekati takvu mogućnost ili nas logika čak i tjera da vjerujemo u stvarnost drugog svijeta?
- Što je s ljudima poput Lucy, koji tvrde da su doživjeli drugi svijet?
- Je li moguće da ipak postoji “nevidljiva čudesna zemlja” koja čeka da ju otkrijemo?

2 Lucyn doživljaj i profesorova logika

“Kako znate da priča vaše sestre nije istinita?”

“Mislite li vi doista, gospodine”, rekao je Peter, “da bi moglo biti drugih svjetova - bilo gdje, jednostavno iza ugla - samo tako?”

“Ništa nije vjerojatnije od toga”, rekao je profesor.

Lav, Vještica i ormar, str.43 i 46

Zašto da vjerujemo da u našem životu postoji još i neka druga dimenzija osim one koju doživljavamo pomoću svojih pet osjetila?

Ponajprije zato što svi ljudi na neki način doživljavaju da takvo što postoji jer ponekad vjetar iz tog drugog svijeta posve nenadano zapuhne i prema nama. Upravo je to ateistu Lewisa dovelo do sumnji u materijalizam.

Njegovo iskustvo s drugim svijetom izgledalo je otprilike ovako: ponekad, kad bi pogledao daleki planinski lanac ili bi pročitao neku pjesmu iz epa nordijske mitologije, hvatala ga je čežnja jača od bilo čega što je do tada poznao. Taj osjećaj je bio toliko snažan i predivan da je on, naravno, pokušavao ponovno ga oživjeti ili štoviše, pronaći izvor te tajne.

I tako je, kada je bio dovoljno velik za to, odlazio do tog dalekog planinskog lanca, koji je u njemu izaziva čežnju ili bi, ako bi imao dovoljno novaca, kupio sve što je mogao pronaći o nordijskoj mitologiji. Ali, kao svi mi kad pokušamo uhvatiti svoje čežnje, i on je ostao razočaran. Kad bi došao do planina, vidio je da tamo nema ničeg posebnog; a kad je kroz knjige i glazbu prodro duboko u nordijski svijet bogova, zaključio je da taj genijalni osjećaj, ta duboka čežnja sve više blijedi.

I tako je Lewis jednom primijetio da se dubina njegove čežnje ne nalazi niti u dalekom planinskom lancu, niti u nordijskim mitovima. Ali ako nije tamo, gdje je onda?

Psiholozi su nas htjeli uvjeriti da se kod te beskrajne čežnje radi samo o erotskoj želji, kako se iza svega krije samo običan spolni nagon, koji nas sve obuhvaća na ovaj ili onaj način.

Ali Lewis je i u tome bio sličan svima nama: čak i kada bi zadovoljio svoje erotske želje, beskrajna čežnja bi ostala. Ponekad se ona iznova budila, a on bi tada znao da ju još nije dosegao.

Nije li to i nama poznato? Možda mi sanjamo o posve drugačijim stvarima nego C. S. Lewis, ali bez obzira o čemu sanjamo, iza toga se krije duboka čežnja koju riječima niti ne možemo dobro opisati. No, kada ipak uspijemo ispuniti svoje snove, kada se zaista popnemo na Mount Everest, pronađemo veliku ljubav, postanemo direktor ili milijunaš ili ležimo na bijelom pijesku Maldiva, tada primijetimo da ipak nismo došli do konačnog cilja, već smo čeznuli za nečim većim.

To je tipično ljudsko iskustvo koje opisuje i irska rock skupina U2 u svojoj gospel uspješnici "I still haven't found what I'm looking for". Vuče nas čežnja koja kao da je začarana: u ovom se svijetu ne može u potpunosti zadovoljiti.

Stoga je Lewis došao do zaključka da ta čežnja mora biti znak nekog drugog svijeta. Ona je poput vjetra ili slatkog mirisa koji iz onog svijeta puše u naš. On dotiče stvari, koje su nam poznate pa stoga najprije pomislimo da se u tim stvarima nalazi uzrok naših čežnji. Ali s vremenom nam postaje jasno da nas on odvlači van našeg svijeta.

Je li to samo ljudska tlapnja, neka pogreška u programu ili se zaista radi o pozivu iz drugog svijeta?

Čini se da je u našoj priči lakše pronaći odgovor na to pitanje. Tamo Lucy nije samo osjetila da iza ormara mora postojati nešto, ne, ona je i bila tamo pa je čak i upoznala fauna s kožjim nogama, koji ju je pozvao na čaj u svoju pećinu!

Mislim, sigurno je točno da ponekad osjećamo signale s druge strane - možda kada pri vedrom, zvjezdanom nebu shvatimo da mora postojati nešto više i da sve mora imati dublji smisao. No, jesu li takvi trenuci dokazi drugog svijeta? Sve bi to mogla biti obična kemijska, "znanstveno dokaziva" izmišljotina. U Lavu, Vještici i ormaru taj je drugi svijet puno opipljiviji i za Lucy postoji čvrsti dokaz.

Možda mi još nismo zamijetili da se u našem životu događa

isto. Osim beskrajne čežnje koja nam daje naslutiti o višem svijetu, u našem svijetu ima i ljudi koji baš poput Lucy čvrsto tvrde: ja sam bio tamo i znam da postoji nebesko kraljevstvo.

Zato se i mi kao i Peter i Susan moramo pitati: je li to istina ili nam netko želi nešto prodati, ili su pak oni koji tako nešto tvrde jednostavno skrenuli?

Profesor smatra da je logično vjerovati Lucy. Njegovi argumenti su sljedeći: ako njena priča nije točna, postoje samo dvije mogućnosti, Lucy je ili lažljiva ili je poludjela.

Ali mala Lucy je do sada uvijek bila vrlo iskrena, nikada nije lagala. Zašto bi to sada odjednom učinila? A ako Narnija ne postoji, Lucy je slagala. "Optužiti za laganje nekoga koga poznajete kao istinoljubivog, ozbiljna je stvar."³, upozorava profesor.

Ako Lucy nije lagala, onda Narnija zaista postoji. To je vrlo jednostavno. Osim ako je odjednom poludjela. Upravo toga su se bojali Peter i Susan. Ali profesor im opušteno odgovara: "Da je poludjela? Oh, što se toga tiče, možete biti mirni. Dovoljno je pogledati Lucy i porazgovarati s njom pa da se čovjek uvjeri kako nije luda."⁴

Ako razmislimo o tome, razumjet ćemo profesorov nevjerovatan stav kojim priču o Narniji smatra vjerojatnom. Ako je krunska svjedokinja Narnije poznata po svojoj iskrenosti i ako se ni po čemu u njenom ponašanju ne može zaključiti da je izgubila razum, najlogičniji zaključak je vjerovati njenim pričama.

I u povijesti našeg svijeta postoji krunski svjedok za drugi svijet. Nije to bilo tko, to je najpoznatiji čovjek koji je ikada živio! Izabran je za čovjeka tisućljeća, a po njemu se čak i dijeli povijest cijelog čovječanstva! Staro doba, novo doba; prije našeg računanja vremena, po našem računanju vremena - kako god da to nazovete, čovjek po kojem se to dijeli zove se Isus iz Nazareta.

Što god mislili o njemu, on je najpoznatiji i najutjecajniji od svih ljudi koji su ikada živjeli. A i on je, baš kao i Lucy, tvrdio da postoji drugi svijet! Ne svijet za koji su vam potrebni svemirski

brodovi brzi poput svjetlosti kako biste do njih došli, već svijet koji se poput Narnije može dosegnuti iza svakog ugla.

On je to objasnio kada su ga ljudi jednom pitali gdje je “Kraljevstvo nebesko”. Isus im je odgovorio: *“Nebesko se kraljevstvo ne može vidjeti poput zemaljskih kraljevstava. Nitko vam neće moći reći: ‘Ovdje je’ ili ‘Tamo je!’ Nebesko kraljevstvo je već sada tu - među vama.”*⁵

Za Isusa je drugi svijet bio krajnja stvarnost i najgenijalnija vijest, čak i genijalnija nego što je to za djecu bila vijest o postojanju svijeta iza čarobnog ormara. Zato je on ljudima u selima i gradovima govorio da moraju promijeniti svoje razmišljanje i svoj život jer *“se približilo Kraljevstvo nebesko”*.⁶

Tko sada misli da je Isus jednostavno govorio o moralnom kraljevstvu, koje utjelovljuje ljudske ideje, kao primjerice Kraljevstvo ljubavi ili Kraljevstvo pravednosti, taj se vara. Isus je doslovno mislio na drugi svijet, na drugu dimenziju. *“Moje kraljevstvo nije od ovog svijeta”*⁷, govorio je, ili *“U kući Oca moga ima mnogo stanova. Kada to ne bi bilo tako, zar bih vam rekao: Idem da vam priprelim mjesto”*.⁸

Poput Lucy, i Isus je tvrdio da je taj drugi svijet stvarno mjesto i da on sigurno zna da ono postoji jer je i sam odande došao. *“Krist dolazi s neba i može posvjedočiti o onome što je tamo vidio i čuo. A ipak mu nitko ne vjeruje!”*⁹

Naravno da su to tadašnji ljudi smatrali ludošću, baš kao što bismo i mi kada bi danas netko tvrdio nešto slično. “Što?” povikali su uznemireno. *“Pa to je Isus, Josipov sin. Pa mi poznajemo njegove roditelje. Kako može reći: ‘Ja sam došao s neba!’”*¹⁰

Iskreno rečeno, mi možemo dobro razumjeti te ljude. Takvo nešto uopće ne postoji! “Došao s neba” - pa to može svatko reći! Ništa protiv Isusa, ali to nam je ipak malo previše. Sada bismo zajedno s Peterom htjeli uzviknuti: “Ali kako bi to mogla biti istina, gospodine!”

A što je ovaj odgovorio? *“Kako znate da priča vaše sestre nije istinita? ... To je točka koju zacijelo treba razmotriti; vrlo pomno razmotriti.”*¹¹

Naravno da ne treba pomno razmatrati svaku nevjerojatnu priču. Šarlatana i ludih fantasta koji nam dolaze s ludim teorijama imamo i više nego dovoljno. Ne, ne bismo imali dovoljno vremena da pažljivo provjerimo sve te priče. Zaista ima važnijih stvari od toga.

Ali Lucy nam je pokazala da o nevjerojatoj priči treba ozbiljno razmisliti ako ju ispriča vrlo pouzdana osoba. Tu postoje samo tri mogućnosti: ili je to istinito, ili je pripovjedač lažljivac ili je poludio. Profesor nije htio preuranjeno osuditi Lucy. Ni mi to ne bismo trebali učiniti s najvećim čovjekom svih vremena!

Pitajmo se stoga: Je li Isus lažljivac? Ako ne postoji drugi svijet, onda on nije mogao biti tamo. Ali on je upravo to uporno tvrdio i nije bio spreman povući tu izjavu.

Naravno, bilo bi moguće da je Isus lažljivac. Lažljivaca ima mnogo. Ali, je li razumno vjerovati da je baš Isus Krist lažljivac?

Isus je ljudima pokazao što je stvarna ljubav prema bližnjemu. Njegova Propovijed na gori¹² danas se smatra najvećim etičkim djelom koje se može pronaći. A Isus nije samo poučavao o toj etici, on ju je i živio! Njegov je život u potpunosti bio u službi drugim ljudima, siromasima i slabima; ali on nije prezirao niti bogataše i moćnike. Kad god je mogao, pomagao bi im. Nebrojene žene i muškarci, koji su naš svijet učinili humanijim i pravednijim, bili su nadahnuti njegovim primjerom!

Osim toga, Isus tijekom svojeg života nije gradio niti političku moć, niti se obogatio. Baš suprotno, njegova priča o drugom svijetu donijela mu je samo nedostatke. Je li onda logično vjerovati da je upravo on bio čovjek koji nam je nudio debele laži?

Ali ako Isus nije bio lažljivac, onda ono što je govorio o drugom svijetu mora biti istinito. Druga mogućnost ne postoji, osim da je bio lud, poludio od previše meditiranja u pustinji. To se događa.

Lud. Upravo to je tada mislila većina ljudi koji nisu vjerovali Isusu. Čak je i svojim kritičarima bio previše iskren i nesebičan da bi ga proglasili lukavim prevarantom ili karizmatičnim

šarlatanom. Stoga su zaključili: *“Opsjednut je zlim duhom! Poludio je! Zašto se još uopće bavimo njime?”*¹³

Ali i kod ovog drugog rješenja, logika nam mrsi račune. Isusovi sljedbenici su kritičarima odgovarali: *“Ovako ne govori opsjednuti! Može li zli duh izliječiti slijepca?”*¹⁴

Apsurdno je pretpostaviti da je čovjek koji je živio i poučavao najviša načela etike i morala, koji je tisuće nadahnuo da ovaj svijet učine humanijim - lud. Lud čovjek tako ne govori!

Isusova mudrost temeljno je na bolje promijenila život čitavih naroda. Njegova priča o *“Milosrdnom Samarijancu”*¹⁵ bitno je utjecala na naše razmišljanje o bolesnima i ranjenima. Svoje je sljedbenike učio o načelu opraštanja¹⁶, koje psiholozi tek u novije vrijeme smatraju životno važnim za duševno zdravlje. Tako ne govori luđak. To je jednostavno nemoguće!

Isus je, uz to, mogao pokazati i još nešto: *“Može li zli duh izliječiti slijepca?”*

Isus nije samo govorio o drugom svijetu. Kad god je propovijedao poruku u Božjem kraljevstvu, on je dokazivao stvarnost te natprirodne dimenzije moćnim djelima. *“Isus je posvuda navijestao Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Liječio je sve vrste bolesti i patnje. Uskoro se posvuda pričalo o njemu, čak i u Siriji. Donosili su mu bolesne, koji su patili od jakih bolova: opsjednute, opterećene i invalide . A on ih je sve liječio.”*¹⁷

Isus je onima, koji mu nisu htjeli vjerovati, rekao: *“A ako već ne vjerujete mojim riječima, onda bar vjerujte mojim djelima.”*¹⁸

Sigurno, svatko može za sebe reći da dolazi s neba i da može i druge povezati s Bogom. Ali Isus je svojim životom dokazao da je u njegovom slučaju najrazumnije bilo vjerovati mu. On je činio stvari koje niti jedan smrtnik do tada nije.

“Logika”, rekao je profesor, napola samome sebi. “Zašto ih u tim školama ne uče logiku?”

Laž, ludost ili istina, četvrta mogućnost ne postoji. To je profesorova logika.

Razmisli:

- Postoji jak svjedok za postojanje drugog svijeta - Isus Krist.
- Postoji li logičan razlog da mu ne vjerujemo?

3 Narnija - ogledalo nadnaravnog svijeta

Puno je jednostavnije napraviti film koji će govoriti svim generacijama, ako se osnovni materijal bavi temama poput istine, odanosti i vjere u nešto što je veće od nas samih

Andrew Adamson, režiser "Kralja Narnije"

Nema sumnje da su fantastične priče pitanje ukusa. Ne mora ih svatko voljeti. Ali često se susreće prigovor da 'fantasy' jednostavno nije dovoljno realističan. Naravno da se mnoštvo onoga što se pojavljuje pod tim imenom ne može uzeti ozbiljno, ali pogrešno je misliti da su sve fantastične priče ispod svake razine.

Dobra bajka će nam uvijek ispričati nešto iz stvarnosti. Ona je često puno realističnija od kičastog akcijskog filma ili jeftinog ljubavnog romana.

Sjetimo se Pinocchija, koji želi otići u Zemlju igračaka, u kojoj je svaki dan nedjelja pa se nikada ne radi, već se svi neprekidno zabavljaju. U Pinocchijevom svijetu iz bajki, takva zemlja iz snova zaista postoji. Ali onaj tko ode u tu zemlju, ubrzo će se pretvoriti u životinju, a time završava i zabava jer onda mora plesati prema ritmu biča groznog direktora cirkusa.

Je li to nerealistična, samo glupa priča? Ili je to, štoviše, šarolika ilustracija pogrešnog životnog stava i njegovih tragičnih posljedica?

Ako bolje pogledamo, primijetit ćemo da je svijet iz ormara samo naizgled daleko od stvarnosti. Veličanstvenim bojama oslikavaju se stvarnosti života. U njemu nalazimo dobro i zlo, nade i strahove, ljubav, borbe, poraze i pobjede. "Kroz fantastičnu priču, C. S. Lewis pred nas stavlja ogledalo lekcija iz stvarnog svijeta."

U Kralju Narnije, Peter postaje vitezom. To je fantastično, ali u životu baš i nije tako da dječak mora postati vitez, zar ne? Naravno da se mi ne moramo boriti protiv krvožednih vukova, ali Peter upravo u običnoj svakodnevnicu dokazuje da ima viteško srce. Nikada se ne otresa na svoje dvije male sestre, uvijek im iskazuje dužno poštovanje, ohrabruje ih, a kada je to potrebno, preuzima odgovornost i štiti ih. To je viteštvo u svakodnevnicu, nažalost često zaboravljeno i nenagrađeno. Ali Narnija pokazuje da je takvo junaštvo odlučujuće ako želimo da svijet u kojem živimo postane dostojnim življenja.

Njemu je suprotstavljen Edmund. Na početku priče on ima sve, ali ne i viteško srce. On je bezobrazan, zadirkuje slabije, laže i vara te cijelo vrijeme misli na sebe. I gle, umjesto da se bori protiv zlih vukova, on je već skoro stao u njihovu službu.

Ali Edmund se mijenja tijekom priče pa na kraju i on biva proglašen vitezom, što je i zaslužio. I ova je lekcija neizmerno vrijedna za život. Moguće se promijeniti, ali ne samo da je to moguće, nego je i nužno potrebno; u svakom slučaju je poželjno.

Tako nam Kronike iz Narnije žele prikazati pravu dimenziju našeg života. Svakodnevne borbe nam se uglavnom čine nedovoljno spektakularnima, ali one to zapravo nisu. U stvarnosti se ovdje odigrava velika borba između dobra i zla koje potresa svemir.

Ali u Kronikama iz Narnije C. S. Lewis ide i korak dalje; u Narniji se ne radi samo o općevažnim životnim mudrostima. Otkako se Lewis vratio vjeri u Boga, za njega je stvarni svijet bio neraskidivo povezan s Božjim kraljevstvom pa stoga Narnija čitatelju želi pojasniti i duhovnu razinu života.

Kada Andrew Adamson, režiser Kralja Narnije, kaže da se u ovoj priči radi o istini, vjernosti i vjeri u nešto što je veće od nas samih, tada je on obuhvatio i tu dimenziju.

Ne radi se o tome da djeca nauče donositi moralno ispravne odluke, biti hrabri i boriti se protiv zla. Radi se o istini i o vjeri.

Ne o vjeri u sebe, nego o vjeri u nekoga drugog, koji je veći od nas; o vjeri u Aslana, pravog kralja Narnije.

Svi dobri u Narniji vjeruju u njega: Ispravljene bit će sve nepravde hude, kad Aslan nam opet na vidiku bude! - Tog se proročanstva stanovnici Narnije čvrsto drže. Ono im daje snagu da idu dalje i donose prave odluke. Gospodin i gospođa Dabar uče djecu da vjeruju u Lava i da budu hrabri jer će on uskoro doći.

Istina, vjernost i vjera. Je li slučajno da se baš te tri teme i kod Isusa nalazu u središtu pozornosti kada je on govorio o tajanstvenom Božjem kraljevstvu?

Nikako! Narnija nam priča priču o Božjem kraljevstvu u ogledalu fantazije. Ne radi se tu samo o mistici, nego o istini o duhovnom svijetu –ispričanoj živopisnim slikama.

A što je istina o duhovnom svijetu? Danas doživljavamo neshvatljivo zanimanje za natprirodno. Gotovo stotinu godina u učionicama se propovijedalo da ne postoji ništa osim Velikog praska i kemije. Ali rupe u tom sustavu postaju sve očiglednije pa se čovjek opet ispruža prema duhovnom svijetu.

Ljudi traže na svim stranama svijeta i u svakoj religiji. Toliko toga se može čuti i vidjeti, a toliko toga što čujemo i vidimo međusobno je u proturječnosti. U što da sada vjerujemo?

U mnogim religijama duhovno kraljevstvo treba tražiti u dugotrajnim meditacijama, dok u Narniju čovjek jednostavno i neočekivano upadne, a zatim moralnim odlukama mora odlučiti na čijoj će strani biti na kraju.

U mnogim religijama i filozofijama naglašava se važnost magičnih obreda, tajnog znanja ili starih tradicija. Ali u Narniji to za pobjedu uopće nije važno. Tamo se ne radi o čaranju i tajnim knjigama, nego o istini i laži, o tome da vjerujemo pravoj osobi.

Dobro je da Kronike iz Narnije baš sada dolaze u kina. One nam mogu biti dobar putokaz. Putokaz prema vjeri, koju više gotovo da i ne poznamo - kršćanskoj vjeri.

Kršćanstvo - Božje kraljevstvo. Možda smo i mi kao i mnogi kojima ništa nije jasno kad čuju ovakve fraze. Možda pri tome

razmišljamo o opaticama koje su se udaljile od svijeta, ili o bradatom fundamentalistima, ili o tvrdim crkvenim klupama, o staromodnoj glazbi, ili o potpunoj dosadi.

Smiješno je to da je i C. S. Lewis jednom slično razmišljao. Najprije nije uopće htio vjerovati u drugi svijet. Ali kad je onda primijetio da on ipak mora postojati, bilo mu je jasno da taj viši svijet nikako ne bi smio biti kršćanski. Kršćanstvo je za njega u sebi imalo nešto strašno neugodno. Činilo mu se strogim, hladnim i dosadnim. Zato je Lewis dublji smisao i višu silu tražio posvuda, samo ne u Božjem kraljevstvu o kojem je govorio Isus.

I nakon dugačkih stranputica, konačno je pronašao put natrag, k dobroj staroj vjeri i iskusio je da se jako prevario. Božje kraljevstvo je bilo bar toliko šaroliko i pustolovno kao i Narnija. I tako je on napisao priču kako bi nam pokazao gdje se uistinu nalazi svijet o kojem je Isus govorio.

Dakle, ako ti se već i Lav, Vještica i ormar sviđa, Božjim kraljevstvom bi bio itekako oduševljen!

Razmisli:

- Istina, vjernost i vjera u nekoga tko je veći od nas samih - zašto je to u životu važno?
- U koga i u što treba vjerovati?
- Je li moguće da sam do sada imao pogrešnu sliku Božjeg kraljevstva?
- Je li moguće da me tamo čekaju pustolovine o kojim sam uvijek sanjao?

4 Uvijek zima i nikada Božić

Ona cijelu Narniju drži u svojoj šaci. Njezino je djelo to što je uvijek zima! Uvijek zima, a nikad Božić; zamisli samo!

Gospodin Tumnus; Lav, Vještica i ormar str. 21

No dobro, ipak ćemo krenuti dalje. Sada ćemo i sami ući u čarobni ormar kako bismo vidjeli što nam to želi ispričati taj nevidljivi svijet.

Koje su prve lekcije koje moramo naučiti?

Kad je Lucy prvi put stigla u Narniju, susrela je gospodina Tumnusa, fauna s kozjim nogama. On ju je pozvao na čaj u svoju pećinu. Tamo joj je priznao strašnu istinu o Narniji: zemlja je pod vlašću i prokletstvom zle Bijele Vještice. Čak je i on jedan od njenih slugu i nalazi se u njenom vlasništvu. Ona ima žezlo kojim može okameniti sva bića i učinila je da u Narniji vlada vječna zima. Uvijek zima i nikada Božić.

To je prva lekcija. Smrtonosna sila vlada ovim našim svijetom.

Jesi li već razmišljao o tome? Naše šume su lijepe, a stvorenja u njima ocharavajuća i prekrasna, ali postoji razorna sila koja sve prožima. Tako je i u Narniji, tako je i kod nas. Kronike iz Narnije počinju u našem svijetu, u Londonu tijekom zračnih napada u Drugom svjetskom ratu. Bombe padaju, ljudi umiru - to je stvarnost u kojoj živimo.

Priznajem, ljudi u srednjoj Europi imaju sreću da su već desetljećima pošteđeni rata; sreća koju samo mali broj ljudi koji su ikada živjeli na ovoj kugli može podijeliti s nama. Ipak, svijet stenje kao i prije pod teretom bezbrojnih ratova, a čak i mi koji živimo u zlatnom vremenu lokalnog mira, upoznali smo se sa sveprožimajućom silom zla: ubojstva, krađe, prljavi poslovi, trgovina ljudima, zlostavljanje djece, droge, obiteljske tragedije, riječi koje nas povrijede, male zločestoće i druga nebrojena zla. Svi mi ne zaključavamo uzaludno vrata svojih domova. Posvuda u svijetu nadmoćno vlada zlo. Suočeni smo s tom stvarnošću.

Odakle to da ovako lijepi svijet kao što je naša plava planeta, koja poput bisera sjaji u svemiru, stenje u “šaci” zla? Gotovo nitko ne zna zadovoljavajući odgovor na to pitanje.

Neki misle da je stvar u novcu ili u civilizaciji, ali to je iluzija - idealistička predodžba bez ikakvih temelja. Dobro je to nedavno rekao jedan sudski vještak u dnevnim novinama: “Daleko je proširena zabluda da je kod takozvanih primitivnih naroda mirnije: koliko ja znam, kod urođenika na Novoj Gvineji umire svaki treći muškarac od strane drugog muškarca; navodno i plemena u pustinji Kalahari imaju jednako visoku stopu ubojstava kao i najnasilniji getoi u američkim gradovima.”

Realni pogled u povijest pokazuje da su civilizacija i blagostanje uglavnom ublažili problem zla, ali jednako je jasno i to da ga ne mogu riješiti.

Drugi su se usprkos svemu predali idealizmu. Oni trijezno iznose “činjenice” i kažu: zlo uopće ne postoji. Postoje samo prirodni zakoni. Jest i biti pojeden. Jaki preživljavaju, tako je to na majci Zemlji.

Bilo bi loše kada bi to bila istina. Jer upravo je ta vjera naciste navela na to da ubiju milijune ljudi, a svijet bace u kaos.

Bilo bi loše kada ne bi bilo dobra i zla, kada bi zlo jednostavno bilo prirodna nužnost. Ali na sreću to nije istina!

Lucy je od gospodina Tumnusa saznala da je Narnija nekada bila posve drugačija. *Bilo je tu ponoćnih plesova, potrage za blagom u dubokim rudnicima, ljeto, zelena stabla, hajke na mlječnobijelog jelena, koji onome tko ga uhvati može ispunjavati želje, o tjednima veselja, u kojima potocima teče vino umjesto vode*¹⁹.

Gospodin Tumnus kaže da cijelim svijetom vlada zlo, ali da to nije normalno stanje. Normalno stanje bi bila radost, mir i sloga, ali budući da je svijet zaposjela zla Vještica, sada vladaju strah, hladnoća i smrt.

Tako nam kaže i Biblija. U njoj možemo saznati sljedeće: naš svijet nije oduvijek bio svijet smrti. Postojalo je vrijeme, kada je sve bilo vrlo dobro, bilo je nesmetane radosti, ljepote i sklada²⁰. Sada svijet stenje pod tisućama problema jer je zaposjednut

zlom silom i nalazi se pod njenim prokletstvom.

Biblija vladara te zle sile naziva Sotona. Isus je rekao da je “cijeli svijet u vlasti Sotone”²¹, baš kao i Narnija Bijele Vještice.

Vještica čini da je uvijek zima. Što bi sad to trebalo značiti? Zima nas podsjeća na smrt. Ujesen lišće lagano odumire, onda sve bude pokopano pod hladnim, ledenim snježnim pokrivačem. Nema cvijeća, nema topline i samo malo svjetla. Teško je pronaći i nešto za jelo; moraju se stvarati zalihe.

Zima je smrt? Ja volim zimu jer smo kao djeca znali uživati u zimskom dijelu godine: klizanje, sanjkanje, grudanje, skijanje i naravno božićna čarolija.

Božić je tom tužnom razdoblju davao poseban čar. Radovali smo mu se već tjednima unaprijed. Živjeli smo u naelektriziranom radosnom iščekivanju tog blagdana. Naručili bismo adventske vijence i kalendare, pekli božićne kolačiće i znatiželjno bismo iščekivali božićne poklone koji su nas čekali. A onda je došao Badnjak, trenutak kada smo zacakljenih očiju ugledali bogato ukrašenu jelku (naravno s pravim svijećama!), pjevali smo pjesme, otvarali darove, a onda se satima igrali jedući kekse.

Zbog svega toga moje je srce svake jeseni kucalo jače, jer sam se radovao prekrasnoj zimi. Ali što je zima duže trajala, sve smo više čeznuli za proljećem. Nikada krajem veljače nismo plakali za snijegom, već smo se iz godine u godinu radovali zelenilu i prvim cvjetovima, dužim danima i višim temperaturama.

Bilo bi strašno da je čak i samo jednu godinu ostala zima. Ali da je zima čitav život, kako je to iskusio gospodin Tumnus, i to još bez Božića, to bi bila čista strava.

Zima bez spoznaje da će opet doći proljeće, izgubila bi svu svoju romantičnost. A čak i kad se svi žale zbog trgovine i božićnog stresa, zima bez blagdana svjetla i ljubavi, bez jamstva za povratak proljeća, bila bi strašna.

Sada Lucy od gospodina Tumnusa saznaje da je upravo takvo trenutno stanje Narnije! Samo vlada smrt. Sve je pod tim ledenim pokrivačem, bez nade u bolja vremena. To je uvijek zima, a nikada Božić.

Upravo takav bi bio i naš svijet da nema Božića. Postojao bi samo “prirodni zakon”, zakon smrti.

“Zemlja će biti prokleta. Trnje i korov rasti će na njoj. Cijeli život ćeš morati teško raditi, da bi se od svojeg rada mogao prehraniti. To će te stajati mnogo truda i znoja. A na kraju ćeš se opet vratiti zemlji, od koje si i uzet. Ti si zemljani prah i u prah ćeš se opet vratiti” ²²

Ovakvu je presudu čuo čovjek u dan kada je naša Bijela Vještica, Đavao, preuzeo vlast. I sada, bez obzira vjerujemo li u Boga i Đavla ili ne, moramo priznati, da te riječi pogađaju u sredinu. Život je stalna borba protiv razornih sila, koju ćemo na kraju sigurno izgubiti u smrti.

Tako je sada i tako je bilo u svim stoljećima otkako ljudi nastanjuju zemlju. Uvijek zima i nikada Božić.

Ali Narnija za nas ima i poruku punu nade. Najprije, nije uvijek bilo tako i drugo, neće zauvijek sve ostati tako! Zla čarolija će jednom biti slomljena pa će zima morati ustuknuti, i to puno brže nego što bismo uopće mogli vjerovati.

Upravo to je i dobra vijest koju nam Bog daje u Bibliji: stvari nisu uvijek bile takve, niti će takvima ostati zauvijek: *“Ali vrijeme tame i beznađa doći će do svršetka. ... Narod koji živi u tami, vidi veliko svjetlo; sjajno je nad onima koji su bez nade.”*²³

To je radosna vijest! Kad su djeca otkrila Narniju, proljeće je već bilo vrlo blizu. Tako će biti i s nama kad ugledamo Božje kraljevstvo! Zima ne mora ostati zauvijek. Moguće je da mi, a jednog dana i cijeli svijet, budemo oslobođeni diktature Zla te brzinom svjetlosti budemo izbačeni u proljeće.

Kakve to veze ima s Božićem i kakvu ulogu u tome igramo mi, reći ćemo više u sljedećem poglavlju.

Razmisli:

- Smrtonosna zla sila vlada našim svijetom. Zašto?
- Kako bi izgledao svijet kada ne bi bilo zla?

- Kako se razorna sila zla vidi u mojem životu?
- Ima li uopće nade da se oslobodimo sile smrti?

5 Bijela Vještica

“Saonice su pružale lijep prizor dok su jurile prema Edmundu; zvonca su zvonila...”

Lav, Vještica i ormar, str. 32

Budući da se ne može zaniijekati postojanje zla na ovom svijetu, postavlja se pitanje zašto je ono toliko moćno. I već vidimo kako razlog tome juri prema nama:

U bajkovitim saonicama, sa skrletnom ormom, koje vuku dva bijela soba, ona uz zvuk zvona klizi preko dubokog snijega. Gospođa, velika, sa zlatnom palicom i u bijelom krznu. Lijepa je, ali i ponosna; veličanstvena, ali snažna i hladna. Ona je samoprozvana kraljica Narnije, Jadis, Bijela Vještica, gospodarica leda i smrti.

Biblija često govori o đavlu i kaže da je on uzrok svih zlih i razarajućih sila u svijetu. Sveta knjiga nas ozbiljno upozorava na to da ne slušamo đavla, jer onaj tko ga sluša postaje njegov sluga i odlazi u propast.

Mnogima je to smiješno pa misle: pa to je stvarno nevjerovatno. Vjerovati u đavla, baš djetinjasto!

Tako razmišljati je vrlo kratkovidno. Svakako da postoje naivne predodžbe đavla: crveni čovječuljak s repom, rogovima i trozubom. Ali Biblija nikada nije rekla da je đavao šaljivi lik. Ne, nije stvar u tome.

Ali ako nema đavla, odakle onda dolazi sve ovo zlo?

Ako je Bog dobar i - kako nas uvijek poučavaju - ako je čovjek u biti dobar i ako nema đavla, odakle toliko nasilja na zemlji? Zašto je onda ljudska povijest dugačak krvavi trag? “Gdje god se pojave, samo pustoš i bijeda”²⁴, zaključio je Pavao iz Tarza, još davno prije globalnog

uništenja okoliša, a nitko ne može drugo nego se složiti s njim.

*‘Ovaj svijet kao da nije stvorio Bog,
jer inače u njem’ ne bi bilo toliko zlog’.*

Prisutnost zla toliko je očita da se nijekanje njegovog postojanja mora odbaciti kao čista tlapnja. Ali ako je svijet tako zao, onda je ili Stvoritelj ovog svijeta zao, ili postoji Neprijatelj (to je značenje riječi Sotona), koji s uspjehom pokušava sve dobro baciti u kaos.

Neprijatelj. Narnija nam pokazuje kakav je uistinu svijet. U Narniji se jasno vidi da zlo nije samo mračno načelo ili “negativna strana” koja je potrebna da bi svemir držala u “zdravoj ravnoteži”. Takve dalekoistočne filozofije htjele bi zaplesati našim glavama, ali su protivne istini o Božjem kraljevstvu.

Ne, u Narniji je Bijela Vještica Neprijatelj. Neprijatelj dobra, neprijatelj stvorenja, neprijatelj ljudi i neprijatelj Aslana, istinskog gospodara svijeta.

Bilo bi pogrešno, pa čak i glupo kada bismo filozofirali o tome da je potrebna i Bijela Vještica i da sigurno ima i dobrih strana u tome što je zemlju prekrila ledom i smrću.

Zamislite si to! Djeca bi dopustila da Bijela Vještica zakolje njihovog brata Edmunda, a zatim bi filozofirala o tome da i Vještica ima svoje nužno mjesto u svijetu i da je stoga dobro tolerirati nju i njene namjere!

Ne bismo mislili, ali u našem svijetu nema baš malo ljudi koji tako govore i to još smatraju neizmjerljivo inteligentnim! Nije niti čudo da se onda profesor pita odmahujući glavom: “Pitam se što ih uopće uče u tim školama.”²⁵

Kronike iz Narnije su knjige za djecu, ali čini se da i kao odrasli još možemo puno naučiti iz njih. Zastrašujuće je kada vidimo kako razumni ljudi padaju na trikove

propagande, kada kažu da zlo trebamo prihvatiti kao dio cjeline. Neki čak i tvrde da je i zlo božansko. Ali: *“Bog je svijetlo. U njemu nema ni traga tami.”*²⁶

Zlo nije dio Božjeg dobrog svijeta, nego je ono tragično upalo u njega. Sotona znači “neprijatelj” a ne “druga strana”; a đavao znači “onaj koji stvara nered”, a ne “izjednačavajuće načelo”.

Biblija nas stoga upozorava da se ne upuštamo s đavlom i svime što ima veze s njim. Pa čak i više od toga, mi trebamo “mrziti” i “prezirati”²⁷ zlo u našem životu i aktivno se boriti protiv njega.²⁸ To nam mora biti posve jasno, jer ćemo inače proigrati svoj život i to posebno ako posegnemo u natprirodni svijet.

Možda su to čudne misli budući da smo od rođenja slušali o tome kako moramo sve i svakoga tolerirati. Ali na primjeru Narnije to postaje lako razumljivo: vještica je skroz na skroz zla i tolerirati nju bi značilo nedužne i zavedene (Edmund) prepustiti mučenju i smrti. Jasno je kao dan da se protiv takvih iskvarenih osoba treba boriti ako u nama postoji i samo tračak poštenja i ljubavi prema čovjeku.

Dakle to u Narniji možemo naučiti o đavlu: On postoji. Zao je. On je naš neprijatelj. Moramo se boriti protiv njega.

Naravno da bi se nadugo i naširoko mogle voditi filozofske rasprave o tome zašto uopće postoji netko poput đavla ili zašto svemogućí Bog dopušta da on ima toliku moć. Ali djeca nisu imala vremena za beskrajne priče o takvim stvarima. Bijela Vještica je očito bila tu i u svojim je kandžama imala njihovog prijatelja Tumnusa i brata Edmunda. Sada im je trebala mudrost kako bi je sredili!

Upravo ta svijest treba i nama danas. Moramo spoznati ozbiljnost situacije. Radi se o životu - vlastitom i o životu

prijatelja!

Vrlo se brzo moramo pitati kako je u ovom svijetu moguće da đavao vlada životom jednog čovjeka te kako se može osloboditi iz njegove moći. To su goruća pitanja, a odgovore opet pronalazimo u Narniji.

Kako je to bilo kod Tumnusa? Zašto ga je Vještica uhvatila? Jednom je bio spreman postati njen sluga.

Sa suzama je priznao Lucy da je vlasništvo Bijele Vještice, sa zadatkom da svu ljudsku djecu koju susretne, uspava i preda ih njoj. Vjerojatno mu je Vještica tada ispričala da su ljudi krajnje odvratna stvorenja. A možda faun ionako nije bio siguran postoje li ljudi uopće ili je sve to samo mit. Možda je Tumnus baš zato bio spreman predati se tako zloj stvari. Ali sve mu to nije ništa koristilo. On se stavio u službu zle Vještice i sada, kad je upoznao Lucy i primijetio kako bi bilo loše da tako nedužnu djevojčicu preda krvožednoj Vještici, morao je iskusiti da se loše piše svima koji žele otići od Vještice.

A Edmund, zašto je on bio u njenim kandžama? Iz istog razloga. Jer je dopustio da ga žena u smrtnoj bjelini zavede i jer se učinio njenim slugom.

Naravno, niti Edmund nije bio svjestan koliko je dalekosežna njegova odluka. On je Vještici samo obećao da će prešutjeti njihov susret (dakle lagati) i da će svoju braću i sestre namamiti u njenu kuću. Kao nagradu je trebao biti okrunjen za kraljevića i kralja nad svojom braćom i sestrama i jesti rahat-lokuma koliko poželi.

Tumnus i Edmund su pali pod vlast Vještice jer su bili spremni poslušati ju i postati njeni sluge. Naravno da Vještica nije bila poštena. Ona im nije rekla što je to zaista značilo: prevarila ih je. Ali to ne mijenja činjenicu da su

njih dvojica svoju odluku trebali platiti smrću da ih Aslan nije spasio.

A to je ovdje posebno važno. To moramo zapamtiti: Sotona može vladati nad nama jer mu ljudi daju to pravo, kada ga slušaju i čine ono što im on kaže.

Učiniti što on kaže. Sotona je ljudima savjetovao da prekrše Božju zapovijed. Ljudi su mislili: “Istina je, mi možemo učiniti što hoćemo! Zašto bismo morali slušati Boga i njegove dosadne zapovijedi.” Njima se to tada činilo razumnim pa nisu niti primijetili da su samo zamijenili gospodare. Umjesto Boga, sada su slušali glas đavla.

Đavao je, baš kao i Bijela Vještica, pravi majstor u tome da nam stvar predstavi tako da niti ne primijetimo, kada se stavljamo u njegovu službu. Stoga nas Bog upozorava: “*Zar ne znate da morate slušati Gospodina, kojem ste se predali? A to znači: ako se odlučite za grijeh, umrijet ćete.*”²⁹

Grijeh - ne poslušati Boga - nas dovodi pod Sotoninu vlast. Njegova vlast znači bolest i bol, trnje i korov, svađu i zavist i na kraju smrt.

Đavao ima “moć smrti”, kaže Biblija i: “*Smrt ima moć preko grijeha.*”³⁰ - To je istina koju svakako moramo znati!

Đavao nam danas služi kao smiješna maskota i začim za pizzu i špagete. A ako i mi želimo biti stvarno suvremeni, onda bezobrazno pjevamo da imamo “the devil inside”. To je cool. To je u trendu. Ljudi vole biti đavoli i đavolice pa si za svoju makinu nabavljaju registarske tablice s brojem 666. Naravno da to sve ne treba shvaćati ozbiljno, to je jednostavno cool zezancija.

Cool. Kad se Edmund upustio s Vješticom, uopće nije

bio svjestan koliko je to ozbiljno. On nikada ne bi pristao na to da preda svog brata i sestre da ih ubiju (a posebno ne i samog sebe, naravno!), ali i Edmund je mislio da će to biti cool zezancija kada druge dovede do dvorca i tamo se odigra veliki show.

Vještica je jednostavno bila oduševljena. To što su je smatrali samo običnom zezancijom, bilo je najbolje što joj se moglo dogoditi...

Otvorimo oči! To s đavlom je smrtno ozbiljno. Isus upozorava: “On (đavao) je već od samog početka bio ubojica i neprijatelj istine. Laž je dio njegovog bića; jer on je najveći lažljivac, on je otac laži.”³¹

Ako đavlu daš samo jedan milimetar mjesta u svom životu, on će to hladnokrvno iskoristiti; a njegov cilj je uvijek da te potpuno uništi. On mrzi čitavo Božje stvorenje, ali prije svega on mrzi ljude. Baš kao i Bijela Vještica, on bi s užitkom zaklao čak i malu djecu. A tko misli da mu može omiljeti ako mu, poput Edmunda, ponudi svoju službu, taj je lud. Sotona najviše od svega prezire svoje vlastite sluge. Vještica je najprije htjela ubiti baš Edmunda, koji je bio njen sluga.

Nemojmo se varati. Sotona za nas ljude ima spreman samo prijezir. Kad je Edmund molio Vješticu da mu dâ obećani rahat-lokum, ona ga je napala: “Tišina, budalo!” Ona ga nikada nije pozvala imenom, čak mu se nikada nije niti izravno obratila. Edmund je za Vješticu bio prezira vrijedna “budala”, nikakav čovjek - samo obična stvar, sredstvo za postizanje cilja.

Đavao može djelovati vrlo darežljivo i nuditi “rahat-lokum” na kile, ali Bijela Vještica svojim slugama ne daje ni trenutka uživanja, osim ako to služi njenim namjerama: rahat-lokum se odmah zamjenjuje tvrdim kruhom, a tvrdi kruh nožem za klanje, kada on postigne njezine ciljeve.

Koliko je duboka njegova lukava grozota, jedva da si možemo dočarati jer u njemu nema nimalo čovječnosti, što poznaje čak i najgori među nama. On je baš onakav kakvim ga je Isus opisao. On želi samo mučiti i uništiti.³²

Kada bismo to bar uvidjeli! Onda si ne bismo priuštiti niti trenutak simpatije ili očijukanja s đavlom. I tada bismo se čuvali od kuge da ga poslušamo čak i u najmanjim stvarima.

Da, možda se sada pitaš kako se sluša đavlov glas? Ja to uopće ne radim! Mislim, ja ne prodajem droge niti sam ikoga ubio; a u stvarnom životu čovjeku preko puta ne prelazi bijela gospođa na sanjkama sa sobovima.

Točno, obično đavla ne susrećemo kao finu damu u dobrim saonicama, najčešće se on puno tajanstvenije uvlači u našu dušu. Ali na to ćemo se još vratiti.

Razmisli:

- Sotona je pokretačka sila iza sveg zla u svijetu.
- On je neprijatelj. On nas mrzi i prezire iz sveg srca.
- On dobiva moć da vlada nad nama kada ga slušamo.
- Kako mogu znati slušam li ga?

6 Aslan

*Ispravljene bit će sve nepravde hude, kad Aslan nam opet
na vidiku bude*

*Kad odjekne njegova rika oko nas, nestat će odmah sva
patnja i žalost,*

*Kad pokaže zube snijegu i tmini, smrtna će ura kucnuti
zimi.*

Kralj Narnije, str. 73

Prvo što zamjećujemo u Narniji je beskrajna zima, pa onda kozonogi faun, otpadni sluga Bijele Vještice, pa zatim i sama zla Ledena božica. Nije stoga čudno da se sada već neko vrijeme bavimo negativnim stvarima. To je nužno zlo.

Ali na sreću to nije cijela priča o Narniji. Najvažnija osoba koju u Narniji treba upoznati je skroz naskroz dobar - sâm kralj Narnije, lav Aslan.

Zlo nas, doduše, prvo bode u oči, i čini se kao da je nadmoćno, ali radosna vijest je ova: niti je sve loše, ni izgubljeno, niti u Narniji, a ni u našem svijetu!

Ne, baš suprotno, u Narniji se radi o pobjedi nad zlom i o spasenju od Vještice smrti. To je teška poruka koja nas treba obradovati: pobjeda postoji! Ali moramo razumjeti da je ta pobjeda neraskidivo povezana s jednim imenom: Aslan.

Tko je Aslan? Gospodin Dabar objašnjava djeci. On je kralj šume i sin velikog Cara-S-One-Strane-Mora. Da, Aslan je toliko jak i moćan, i toliko je uzvišeniji iznad Vještice da se gospodin Dabar široko nasmijao kad ga je Edmund pitao hoće li Vještica i Aslana pretvoriti u kamen.

“Njega da pretvori u kamen!”, nasmijao se on. “Ako uspije ostati na nogama i pogledati ga u lice, to će biti najviše što je u stanju, i više nego što očekujem od nje.”³³

Aslan je tako moćan i strašan da mu čak i njegovi prilaze s poštovanjem. Kad su ga djeca prvi put vidjela, nisu znala što da učine. Kad su pokušali gledati Aslana u lice, uspjeli su nazrijeti tek zlatnu grivu i velike, kraljevske, ozbiljne, nadmoćne oči; onda su otkrili da ga ne mogu gledati i svi su zadržali. Nevjerojatno! Lewis ovaj događaj komentira sljedećim riječima: “Ljudi koji nisu nikad bili u Narniji ponekad misle da ništa ne može biti u istu mah dobro i strašno.”³⁴

Takav je Aslan. On je sve što čini Narniju i njemu se s čežnjom nadaju sva stvorenja u Narniji (osim zlih). Dakle, kada se u Narniji radi o vjeri, kako misli režiser Adamson, onda se radi o vjeri u Aslana.

Dok Peter hrabro razmišlja kako bi mogli spasiti Lucynog prijatelja Tumnusa, gospodin Dabar mu odgovara: “To ništa ne vrijedi, Adamov sine. A tvoji pokušaji pak najmanje od svih. No, sad kad je Aslan na putu - On će, a ne vi, spasiti gospodina Tumnusa.”³⁵

U to dakle moraju vjerovati: Aslan može spasiti od zla, a ne mi.

Od Aslana stanovnici Narnije očekuju doslovno sve. “Ispravljene bit će sve nepravde hude, kad Aslan nam opet na vidiku bude, kad odjekne njegova rika oko nas, nestat će odmah sva patnja i žalost. Kad pokaže zube snijegu i tmini, smrtna će ura kucnuti zimi.”, stoji u starom proročanstvu, u koje su oni polagali svu svoju vjeru.

Očito je dakle, da za nas nema ničeg važnijeg od toga da znamo tko je Aslan u stvarnom svijetu. “Morate me susresti u svojem svijetu”, kaže Lav djeci u jednoj od kasnijih knjiga. Na pitanje postoji li on i u našem svijetu,

on odgovara: “Da, ali tamo imam drugo ime.”³⁶

Zapanjujuće, zar ne? Zbog ovog odlomka C. S. Lewis je dobio mnoštvo pisama od djece koja su htjela znati kako se Aslan zove u našem svijetu. Odgovorio im je sljedeće: “Tko je u našem svijetu 1.) najavljen na Božić, 2.) za sebe rekao da je sin Velikog Kralja, 3.) predao sebe zbog krivnje drugoga, i bio izrugivan i ubijen, 4.) došao iz smrti natrag u život, 5.) i poznat je pod imenom Janje (u Plovidbi broda Zorogaza)? Zna li zaista njegovo ime u našem svijetu? Razmislite o tome i javite mi svoje odgovore.”³⁷

Jasnije nije ni moglo biti. C. S. Lewis je računao s tim da će čak i školska djeca moći otkriti da se Aslan u našem svijetu zove Isus Krist. Za Božić slavimo njegov dolazak, on je Božji Sin, umro je umjesto nas, vratio se iz smrti i zove se Janje Božje.

Isus - najvažnija osoba u povijesti čovječanstva, ali i natprirodnog svijeta. Radi se o njemu i o vjeri u njega.

O Isusu je već puno rečeno, napisane su nebrojene knjige o njemu i snimljeni su mnogi filmovi. Ali tko je on? Zašto da vjerujem u njega? Zašto bih ga volio? Je li on strogi crkveni knez, neki hipi ili slično?

Isus je, poput Aslana, kralj. Njemu pripada cijeli svijet, on ima pravo vladati ovdje jer on je sin velikog Cara-S-One-Strane-Mora. (More je u Narniji granica s nebom, s rajem). On je dakle Božji Sin.

Zato Isus nije jedan od velikih začetnika religija, nije za usporedbu s Mojsijem, Budom ili Muhamedom. On nije samo prorok, prosvjetitelj, guru ili vođa naroda - on je jedinstveni Sin Svevišnjega³⁸. Zato on nije jedan od mnogih, nego “Kralj svih kraljeva! Gospodar svih gospodara!”³⁹

Zašto? U knjizi Čudo Narnije saznajemo da je Aslan

stvoritelj svijeta, pa je on i pravi kralj. Tako je i s Isusom. On je prije otprilike 2000 godina rođen kao čovjek, ali to nije bio njegov početak. Isus je svojim suvremenicima rekao:

“Davno prije nego što se Abraham (živio je oko 2000. prije Krista) rodio, ja sam bio tu.”⁴⁰

A Biblija kaže:

*“U početku je bila vječna Božja riječ: Krist. On je uvijek bio kod Boga i u svemu mu je jednak. Kroz njega je sve stvoreno. Ništa nije nastalo bez njega.”*⁴¹

Zato je Isus “Kralj kraljeva”, kako to pjeva Xavier Naidoo. On je to zato što nije samo super-čovjek ili začetnik religije, nego vječni Božji Sin, koji je stvorio čitav svijet.

Zato je gospodin Dabar i smatrao smiješnim kada si je Edmund zamislio da bi Vještica mogla pobijediti u velikom ratu. Baš kao da su Isus i Sotona dva jednakovrijedna protivnika. Takva slika je posve izokrenuta.

Baš kao što Vještica i čitava njena vojska protiv Aslana nemaju nikakve šanse, tako je to i u stvarnom svijetu. Biblija nam kaže da su se demoni tresli od straha kad su ugledali Isusa, a kad im je zapovjedio da napuste ljude, morali su ga odmah poslušati. I kneza mračnih duhova Isus će na kraju vremena suvereno uništiti “dahom svojih usta”.⁴²

Ali zar nije Isus bio mučki ubijen? Nije li bio slab kad je visio na križu? Kako se to slaže s njegovom moći?

Opet nam Aslan pomaže da razumijemo tu suprotnost. Isus je lav s blagošću janjeta. On se posve dobrovoljno predao u ruke vojske tame.

Lav je dopustio da ga poput janjeta zlostavljaju i ubiju, iako bi bio dovoljan samo jedan udarac šapom da rastrga svoje neprijatelje; iako bi zbog njegove rike svi popadali

na zemlju.

Isus je to pojasnio. Vojnici, koji su ga trebali uhititi, pali su pred njim na pod kad im je rekao: “Ja sam.” A svojem najvjernijem prijatelju Petru, koji ga je htio braniti mačem, rekao je: “Makni mač. Zar ne znaš da bih samo trebao zamoliti Oca za pomoć i on bi mi odmah poslao dvanaest legija anđela.”⁴³

Ali Isus se, baš poput Aslana, dobrovoljno odlučio otići u smrt, da bi nas spasio. On to jasno i glasno kaže: “Nitko mi ne može oduzeti život, ja ga dobrovoljno dajem. Imam moć i slobodu dati ga, ali i ponovno ga uzeti. To je zadatak koji mi je dao otac.”⁴⁴

Njegova smrt na križu je znak njegove snage. A posebno zato jer je kasnije suvereno uskrsnuo od mrtvih. Ali prije svega, njegova smrt na križu je znak njegovog neshvatljivo velikog srca.

Što je negdje za Susan i Lucy značilo, kada su vidjele kako taj veliki, prekrasni lav dobrovoljno daje da ga oskrvnu furije i vampiri te morbidne Vještice, znajući da je Aslan učinio sve da spasi njihovog brata Edmunda! Kakav je to kralj! Kroz taj je postupak postao još veličanstveniji i vredniji divljenja.

Isus. Danas se nose majice s natpisom “Jesus is my homeboy”. Što da mislimo o tome? S jedne je strane zaista moguće velikog Kralja svemira imati za prijatelja. Kao što su djeca milovala Aslana, pa čak i skakutala oko njega želeći jahati na njemu, tako i Isus želi postati moj osobni prijatelj. S druge strane nam mora biti jasno da Isus nije samo “drugi kompić” iz susjedstva. U Narniji je posve jasno, da se sina velikog Cara itekako treba bojati. Djeca se nikada ne bi usudila maziti ga a da im on to nije dopustio. Već bi im i njegova blizina bila nepodnošljiva da ih njegov glas nije umirio.

Ovu suprotnost punog pouzdanja i obuhvaćenosti strahopoštovanjem ni sa čime nisu mogli usporediti. Tako nečeg u našem svijetu inače nije bilo. Tako C. S. Lewis kaže i da tu tajnu ne može razumjeti nitko tko više puta nije bio u Narniji.

Biblija tu tajnu naziva svetost. Isus je apsolutno svet. I ovdje nam Aslan pomaže da bar djelomično razumijemo tu riječ. Na njemu vidimo da je svetost lijepa i nevjerojatno privlačna, ali istovremeno u ljudima poput nas izaziva strah.

Isusovi najbliži prijatelji više su puta bili zadivljeni Isusovom svetošću. Petar je jednom prilikom uzviknuo: "Gospodine, idi od mene! Ja sam grešan čovjek." A Ivan je jednom Isusa vidio u njegovom sjaju i pao je kao mrtav.⁴⁵

Onaj tko nikada nije osjetio strahopoštovanje prema Isusu, taj mu se nije još niti približio. Jesam li mu ja već došao blizu? Želim li to uopće? Kako ime Isus djeluje na mene?

Zanimljivo je da u priči o Narniji već i samo spominjanje Aslanovog imena izaziva kod slušatelja zapanjujuće reakcije. Kod Edmunda je to izazvalo nalet zagonetnog straha. Peter se za razliku od njega osjetio hrabrim i pustolovnim, Susan se osjećala kao da je upravo do nje doplutaio sladak miris ili niz ugodnih tonova a Lucy se osjećala kao kad se ujutro probudite i shvatite da su počeli praznici ili da je stiglo ljeto⁴⁶.

Nitko kod Isusa ne može ostati ravnodušan ili neutralan. Na njemu se dijele duhovi. Biblija opisuje da je poruka o Isusu za nekog čovjeka poput "mirisa smrti", dok je za druge "ugodan miris, koji im pokazuje život"⁴⁷. Tako je to bilo i tada, prije 2000 godina, a i danas je tako.

Kad su Isusovi sljedbenici na ulicama Jeruzalema javno naviještali da je Isus Gospodar svijeta i da će ponovno

doći, tadašnja elita se toliko razbjesnila da su škrgutali zubima. Da, čak su se i preplašili. Zato su prvim kršćanima zabranili da spominju to ime ili da bilo što čine pozivajući se na to ime.⁴⁸ Ali Isusovi prijatelji nisu se nimalo dali preplašiti, nego su hrabro odgovorili: "Više treba slušati Boga, nego čovjeka. Samo Isus Krist može donijeti spasenje. Na cijelom svijetu Bog je obznanio samo jedno ime po kojem se možemo spasiti."⁴⁹

Zanimljivo je pri tome da se i danas diže velika buka oko imena Isus. Teško je vjerovati, ali na jednom međureligijskom bogoslužju, koje je prije nekoliko godina održano u Kanadi za žrtve srušenog Swissairovog zrakoplova, svim je kršćanskim svećenicima bilo zabranjeno da u svojim govorima spominju ime Isus. Zastupnicima drugih religija nisu dana takva ograničenja. Nevjerojatno! Taj je skandal otkriven tek nekoliko tjedana nakon tog bogoslužja i dokumentiran je u njemačkom časopisu Spiegel.

Zašto je to tako? Zato što je Isus Gospodin. Instinktivno svi koji mu ne žele dopustiti da ih osvjedoči, osjećaju nepovjerljivost kada čuju o njemu, dok drugi dobivaju nadu i žele da je on već sada tu. Kako se ti osjećaš kada čuješ za Isusa?

C. S. Lewis je jednom od majke jednog devetogodišnjaka po imenu Laurence dobio pismo. Ona mu je rekla da je njen sin zabrinut jer je primijetio da Aslana voli više od Isusa. Lewis joj je odgovorio: „Laurence ne može Aslana više voljeti od Isusa, čak ako to i misli. Jer sve zbog čega voli Aslana, bilo da je to zbog onoga što on govori ili zbog onoga što čini, sve su to stvari koje je Isus zaista rekao ili učinio. Zato je stvar ovakva: ako Vaš sin misli da više voli Aslana, on u stvarnosti voli Isusa. A možda ga voli čak i više nego što je to prije činio."⁵⁰

Tko voli Aslana, taj u stvarnosti voli Isusa. Ako misliš da je Aslan predivan lik, tada bi trebao krenuti u potragu za Isusom!

Razmisli:

- Na koji se način Aslanov karakter razlikuje od karaktera Vještice?
- U Narniji vrijedi: Aslan ili Bijela Vještica. Ako ste na strani Aslana, onda ste neprijatelj vještice. Ako ste na strani Vještice, onda ste Aslanov neprijatelj. Nema neutralnog mjesta.
- U našem svijetu vrijedi isto. Isus je rekao: “Tko nije za mene, taj je protiv mene, i tko meni ne pomaže, on šteti mojoj stvari!”⁵¹
- Na čijoj strani ja želim stajati?

7 Zli Edmund

“To je samo ptica, ludo”, rekao je Edmund

Lav, Vještica i ormar, str. 8

Zli Edmund. Nije li to malo pretjerano? No dobro, Edmund nije bio baš dragi dječak, ali zbog toga još uvijek nije sadistični diktator. Edmund je onakav kakvi smo mnogi od nas bili ili jesmo. On brzo mijenja raspoloženje, prilično je sebičan i pokušava na račun manjih uzvisiti sebe. On bi se vrlo rado osvetio drugima, bez obzira jesu li oni to zaslužili ili ne. Prije svega Peteru, koji uvijek sve zna bolje i uvijek postupa tako ispravno i razumno...

Da, mi nekako razumijemo Edmunda, jer nije niti lako biti drugi najmlađi među djecom. Njegovo ponašanje, doduše, nije ispravno, ali je razumljivo, zapravo ljudsko, pa bismo ga mi nazvali bezazlenim.

Bezazleno? Upravo te osobine su Edmunda učinile prijemčivim, da ne kažem predodređenim, za to da padne na trikove Vještice.

Dvoje djece dolazi u Narniju: Lucy i Edmund. U Narniji vlada “Đavolica”, koja već godinama nema mira jer zna da joj ljudi mogu biti opasni. Ona stalno razmišlja o tome kako da ubije ljudsku djecu kad se pojave.

Oboje, Lucy i Edmund, dospijevaju izravno u njene ruke ili u ruke njenih slugu. Ali Lucy uspije pobjeći iz zamke, a Edmund ne. To nije slučajnost. Edmund svojim stavovima gotovo privlači tu zlu gospođu. On u malim svakodnevnim situacijama stalno ne radi ono što Bog od nas ljudi očekuje.

Na samom početku, kad su djecu predstavili profesoru, Ed je morao sakriti smijeh dok su Peter i Susan prema gostoprincu pokazali simpatije, a Lucy poštovanje. Mogli

bismo pomisliti da je to nevažan detalj, ali C. S. Lewis nam već i tu želi pokazati da Edmund “ima crva”.

Bog kaže da trebamo voljeti svoje bližnje, a prema starijima trebamo imati poštovanja. Edmundov smijeh ne ukazuje na ljubav, nego na uobraženost. Možda bi bilo pretjerano kod djeteta odmah reći da je ponosno, samo zato što se jednom moralo nasmijati kad je vidjelo starca. Ali u Edmundovom slučaju to je tako. Njegov uobraženi stav uvijek iznova izlazi na površinu tijekom priče. Stav koji se Bogu nimalo ne sviđa. *“Bog se protivi ponosnima, a samo poniznima daje svoju milost.”*⁵²

Kad je Ed navečer postao umoran, radije je zajedljivo napadao druge, govoreći da mu nemaju što govoriti, umjesto da prizna svoju slabost. On opet nije ponizan i ljubazan kad se treba zahvaliti na sestrinom savjetu, nego radije opet izigrava jakog muškarca.

Da, Edmund s poniznošću baš i nema puno zajedničkog. Upravo suprotno, iako je i sam mali kepec, on se arogantno istresa na godinu dana mlađu Lucy: “Luda - pošasavila je - baš prava djevojčica, opet se duri.”

Posve normalno? Nažalost, da. Ali jesmo li zamijetili da je to isti stav i isti jezik koji kasnije vidimo kod vještice: “Idiot - luda - derište” ?

Ako se, bili mali ili veliki, otresamo na druge ljude, ispunjeni smo duhom đavla. Ponos, arogancija i prezir bez ljubavi, upravo takvo je njegovo biće.

Ne moramo najprije nekoga ubiti da bismo surađivali s đavlom. Isus je izričito upozorio: *“Čuli ste da u Mojsijevom zakonu piše: ‘Ne ubij! A tko počini ubojstvo, mora pred sud.’ Ali ja vam kažem: Ako je netko već gnjevan na svog brata, njega čeka sud. Ako netko svojem bratu kaže ‘Idiote!’ taj će biti suđen pred Velikim vijećem, a tko ga prokune, osiguran mu je pakao.”*⁵³

Zašto je Isus ovdje tako strog? Jer zna kamo vodi kada u sebi dopustimo stav prezira. To nas dovodi, recimo to jezikom Narnije, izravno u ruke ubojite Jadis.

Naravno, stara lažljivica je hipnotizirala Edmunda i začaranim rahat-lokumom, koji ga je poput droge u kratkom vremenu učinio ovisnim. Ali zbog gnjeva u kojem je živio danima, vrlo je lako upao u tu mrežu prijekare.

Edmund je, doduše, samo dijete, ali on nije nevin upao u zamku. Uvijek iznova je imao priliku da uvidi i prizna da se krivo ponio. Ali ne, on si je radije umislio da je Peter digao nos, umjesto da taštinu vidi kod sebe.

Baš zato mu je ukusno poput rahat-lokuma bilo čuti da bi mogao postati kralj nad svojom braćom i sestrama i da bi jednom sjajio na dvorcu, dok bi drugi ispali prave budale.

Kod Edmunda je sve tako svakodnevno bezazleno, ali zbog svojih malih lukavstava on je skoro postao pomoćnik u ubojstvu vlastite braće i sestara.

Možda Ed uopće nije zao? Nije li on ipak samo žrtva jer je premalen da bi znao što je ispravno? Mnogi bi to tako htjeli gledati jer se na taj način uvijek mogu dobro opravdati. Ali nije to tako jednostavno.

Danima se činilo da je Edmundu upravo zabavno povrijediti Lucy. Rugao joj se i izrugivao ju i pokvario joj je - a na kraju i svima drugima - cijelo veselje u lijepim danima.

“Riječi nepromišljenog brbljavca ranjavaju poput uboda noža; a ono što kaže mudar čovjek, ozdravlja i oživljava”⁵⁴, kaže Bog. Mi trebamo voljeti ljude i govoriti tako da im pomognemo.

U Peteru je Edmund imao primjer kako da vidi i potiče ono što je pozitivno. Iako ni Peter nije mogao vjerovati

Lucy da je s faunom pila čaj, on joj se nije rugao, nego ju je pokušao ohrabriti. A iako je Peter bio najstariji, nije se pravio važan, nego je uvijek ponizno i druge pitao za mišljenje.

Da, Edmund je zaista imao priliku orijentirati se prema Peterovom primjeru, ali on to nije učinio jer je bio zao.

Dakle, pod Sotoninu razornu moć dolazimo kad ne slušamo Božji glas, nego đavlov, odnosno kad slušamo sami sebe. To zapravo uvijek počinje bezazleno, sa sitnicama, ali nas sve više uvlači u vlast zla.

“Njegova vlastita požuda čovjeka mami i hvata. Kad joj netko popusti, požuda odmah začne i rađa grijeh. A grijeh kada izraste, donosi smrt.”⁵⁵

Razmisli:

- Zlo nije daleko, nego je u našem srcu.
- Čak i stvari koje čitav svijet smatra bezazlenima, dovode nas u “đavolju kuhinju”.
- Prepoznajem li u sebi iste karakterne osobine kao i kod Edmunda?

8 Hrabra Lucy

“Ne”, rekla je Lucy. “Sigurna sam da ne biste učinili ništa slično.”

“Ali, učinio sam!” rekao je Faun.

“Pa dobro”, rekla je Lucy prilično polako (htjela je govoriti istinu ali nije željela biti suviše stroga prema njemu), “to je zbilja bilo prilično ružno. Ali vama je toliko žao da sam sigurna da to nikad više nećete učiniti.”

Lav, Vještica i ormar, str. 22

Blago onima koji su siromašni pred Bogom; njima pripada Kraljevstvo nebesko.

Matej 5,3

Ovo je stvarno zapanjujuće. Evo Lucy, prvašice, kako sjedi s odraslim Faunom u njegovoj pećini, a ovaj joj sa suzama priznaje da ju je zapravo htio oteti i odvesti da ju Vještica ubije. Ona sabrano odgovara, ali ostaje pristojna i pokušava se s pokajanim “mafijašem” ophoditi što je nježnije moguće.

Lucy ovdje pokazuje mudrost i jak karakter, kakav se čak i kod odraslih rijetko nalazi.

Ali mudrost i snaga ne leže u mnogim godinama ili u mišićima, nego u srcu. Edmund nam pokazuje kako s lakoćom možemo postati robovi đavla, a Lucy kako možemo pobjeći pred tom sudbinom.

Lucy je malena. Ona je slaba i mnogo toga još ne zna. Tek je u prvom razredu. Ali ipak ima nešto što je čini sposobnom da zamrsi planove moćne lukavice. Ono što Lucy čini tako jakom su istinoljubivost, poniznost (to znači “siromašan pred Bogom”), milosrđe i dobrotu.

Lucy nam pokazuje da ne moramo biti kao Edmund. Možemo biti i drugačiji.

Ne moramo biti uznositi. Kad je vidjela profesora, prvo što je pomislila nije bilo, to je netko kome se mogu smijati, nego je imala poštovanja. Ne moramo zadirkivati i vrijeđati. Kad su ju stalno zadirkivali, ona nije vraćala, nego je to u početku ljubazno ignorirala, a kasnije je jednostavno bila tužna.

Ne moramo lagati samo zato što bi nam istina mogla naškoditi. Ona je zbog istinite priče o ormaru spremna biti ismijana i podnijeti zabrinute poglede, dok Edmund udobno u laži traži izlaz samo da ne bi ispao glup.

Usprkos svim vrlinama, Lucy nije samopravedna koza koja samo čeka priliku da s prijezirom pogleda dolje prema "zlima". Ne, njeno čitavo biće je ispunjeno dobrotom.

Budući da nema nikakvih zlih primisli, ona si ne može niti zamisliti da bi njen prijatelj, gospodin Tumnus, mogao učiniti nešto takvo.⁵⁶ Kad on to ipak prizna na njeno zgražanje, ona mu je odmah spremna oprostiti. Ona ne razmišlja: neka ti bude, isplači se malo, ti bijedna vrećo buha, nego instinktivno - jer to zaista dolazi iz njenog srca - ona trenutno tješi pokajanog grešnika.

A i kad konačno sva djeca zajedno upadnu u narnijsku šumu, ona se ne drži osjećaja da je konačno dobila svoje pravo niti drugima drži predavanja o njihovoj nevjeri. Ona odmah prihvaća Peterovu brzu ispriku. Rado mu pruža ruku. Lucy voli mir i želi da svima bude dobro. Nije joj stalo do same sebe.

Upravo zbog svoje dobrote i poniznosti, Lucy uspijeva pobjeći opasnosti. Kada Faun, koji još nikada u životu nije vidio ljudsko dijete, vidi tu dragu Lucy, on gubi svaku želju da ostane pomoćnik ubojice djece. Lucyna dobrota je probola njegovo srce. Ona ga podsjeća na dobro vrijeme

mira o kojem mu je pričao otac.

On počne plakati i spreman je čak i sam umrijeti da ne bi morao žrtvovati djevojčicu. Njena naivna dobroćudnost - koja se rado smatra slabošću - na kraju ne spašava samo nju, nego obraća i bijednog slugu grozne Vještice.

Htjeli-ne htjeli moramo se sjetiti Isusovih riječi koje je rekao svojim sljedbenicima: "*Šaljem vas kao ovce među vukove.*"⁵⁷

Negdje u Staroj knjizi stoji da će prije ili kasnije svatko dobiti ono što je svojim djelima zaslužio. Tako na kraju nije slučajnost da Lucy najprije susreće Fauna, a Edmund Vješticu, a ne obrnuto. To je bilo pravedno, a na kraju je tako bilo i najbolje za sve. Zamislite si da je faun ulovio Edmunda! Taj klippan bi teško nekoga doveo do obraćenja.

Što to znači za nas? Ako ne želimo postati sluge đavla, moramo biti ili postati poput Lucy. Najmanja je u ovoj priči najveći uzor.

Nije slučajno da baš ona otkriva natprirodno, ili nazovimo ga tako, Božje kraljevstvo.

Isus kaže: "Kažem vam: ako se ne promijenite i ne postanete poput djece, nećete doći u Kraljevstvo Božje. Ako tko može biti malen i ponizan poput djeteta, on je najveći u Božjem Kraljevstvu."⁵⁸ To je Božja poruka svima nama. Ako želimo doći k Bogu, ne moramo biti strašno inteligentni, ili poznavati najpoznatije čarobne formule, ili se deset sati izvijati u lotosovom položaju, ili biti bogati ili lijepi ili pak jaki, nego ponizni, istinoljubivi i dobrotivi.

Jesam li ja poput Lucy? Mi ne želimo postati maleni i ponizni jer ne želimo biti glupi. Ali poniznost nema nikakve veze s glupošću ili strašljivošću. Upravo je Lucy na vlastitu ruku otkrila tajanstveni drugi svijet u ormaru. Iako joj je veliki Peter rekao, nema tamo ničeg, ona se nije

dala zaustaviti.

U njoj pulsira život i hrabrost za otkrivanjem tajni. Ali zbog skromnosti ona ne postaje luda. Za razliku od ponosnog Edmunda, ona ne dopušta da se vrata za njom zatvore. Ona dokazuje i popriličnu hrabrost, kada postane svjesna gorljive situacije u pećini.

Ne, poniznost nije znak slabosti ili gluposti. To je osobina pravih junaka i onih koji mijenjanju svijet, od kojih je Isus najveći.

Razmisli:

- Istinoljubivost, poniznost i dobrota su oružja kojima možemo pobijediti ubojite sile zla.
- Znam li to već ili se još uvijek divim pretvaranju i glumljenoj snazi?
- Jesam li dobrotiv i istinoljubiv? Ili sam samopravedan i uvijek razmišljam o svojoj dobroj slici?
- Što me sprječava da poput Lucy hrabro plivam protiv struje?

9 Užici rahat-lokuma

“Nije ugodno, Adamov sine, piti bez jela”, rekla je kraljica odmah potom. “Što najviše voliš jesti?”

“Rahat-lokum, molim lijepo, vaše Veličanstvo”, rekao je Edmund.

Lav, Vještica i ormar, str. 35

U našem se životu radi o nečem višem. Postoji duhovni svijet, a tamo s jedne strane stoji Sotona, a s druge Isus. Oba žele da postanemo njihovi sluge⁵⁹. Mi se moramo odlučiti.

That’s the point. Vrlo lako razumljivo, ali nam se ponekad čini toliko nereálnim, toliko dalekim od svakodnevnice. No, nije tako.

Lucy i Edmund, to je svakodnevnica. Upravo se tu odigrava priča, a s jednom kapi iskrenosti u krvi, uopće nije teško vidjeti na kojoj strani stojimo.

Očito se većini lakše šaliti da su mali đavoli, nego da pred prijateljima i kolegama ozbiljno priznaju da su na strani Isusa Krista. Mnogima je čak i teško izgovoriti to ime.

To je zapravo čudno, jer kada pogledamo u Narniju, uopće se ne postavlja pitanje tko nam je simpatičniji: Aslan ili Jadis. U kinu se svatko raduje kada perverznoj Vještici konačno odzvoni i svi u kraljevstvu slave Lava s velikim srcem i plešu. Samo nam se u stvarnom svijetu čini kao da nam je netko okrenuo glavu. Kako da to objasnimo?

To je povezano s rahat-lokumom. Sjećamo se da je Edmund, doduše, bio zao, ali opet ne baš tako zao da bi htio ubiti svoju braću i sestre. Samo im je malo htio napakostiti, ništa više. A posebno nije htio postati gmizavi

sluga te sumnjive kraljice. A osim toga, Ed nije imao ništa protiv Aslana. Ovaj mu nije ništa učinio. Čak ga nije niti poznavao! S tim je Edmundom baš kao i s nama.

Ali onda nešto promijeni njegov stav. To je Vještičin rahat-lokum. Lijepo zapakiran u kutiju sa zelenom svilenom vrpcom, bio je to najbolji rahat-lokum kojeg je Ed ikada probao. Hm, nikada još nije probao nešto toliko ukusno. I dok ga je trpao u sebe, osjetio se toliko toplo i udobno da je odjednom izgubio svaki strah od hladne strankinje s namještenom ljubaznošću. Ne sluteći odao je sve tajne i dao bi sve da može s njom otići u dvorac.

Zamislite si to! Prije nego što je probao rahat-lokum, za njega bi to bila strašna pomisao. Ali sada, pri pomisli da bi u dvorcu Vještice mogao dobiti još više toga, to je postao pravi magnet njegovih želja.

Zašto? Stara Vještica mu je dala začarani bombon. Svatko tko ga je jednom kušao, želi “još i još i još” i “jesti sve dok ga to ne bi ubilo”⁶⁰. Drugim riječima, Jadis ga je rahat-lokumom začarala i učinila je da joj postane posluššan.

Pošto se Edmund prejeo, osjećao se doduše - poluzelen u licu - loše i uznemirio se kad je od Lucy čuo da je dama s kojom se sprijateljio opasna vještica, ali... - ali kad bi onda opet pomislio na njen sladak rahat-lokum, “još uvijek je, više no išta, želio okusiti onaj rahat-lokum”⁶¹. I odjednom Edmund staje na njenu stranu. “Tko ti je napričao sve to o Bijeloj Vještici? Ne možeš vjerovati sve što ti neki Faun ispriča”, požurio je.

Polagano, Edmund je sve više bio na njenoj strani. Kad je zajedno s braćom i sestrama pronašao opustošeni stan gospodina Tumnusa, htio je ostati “neutralan”, samo kukavički nestati, praviti se kao da ga se sve to uopće ne tiče. Ali nije spreman u Vještici prepoznati neprijatelja.

Ali kad to s njegovom “neutralnošću” nije upalilo i kad je morao donijeti odluku, postalo je jasno na čiju se stranu postavio.

Osim toga, nesimpatični su mu svi koji nisu na strani Vještice, čak i njegova braća i sestre, simpatični dabrovi, a prije svega glavni neprijatelj Vještice - Aslan.

U Edmundovoj glavi Lav, koji je djeci pružio samo ljubav, već je postao grozni Aslan. On se živcira zbog svih koji Lava smatraju dobrim. Zlobno se nada da će Vještica i tog ludog heroja pretvoriti u kamen.

Kao začaran zmijskim otrovom, on sve više mrzi. Već je potpuno ispunjen đavoljim duhom Vještice. Iz pasivnog obožavatelja blijede božice smrti, nastao je njen aktivni sluga. On mora doći k njoj! Sve joj mora odati: Aslana, Dabrove, pa čak i brata i sestre. Posljednji ostatak savjesti koji mu govori da je Vještica grozna, on ubija praznim izgovorima.

Edmund je postao utjelovljeni neprijatelj Aslana. Kada u vrtu Vještice zaista pronađe okamenjenog lava, na pamet mu pada veličanstvena misao da je ona već sredila Aslana. U svojoj djetinjoj gluposti on okamenjenome nacrtu brkove i naočale i počinje mu se rugati: “Evo ti! Glupi, stari Aslane! Kako ti se sviđa biti kameni lav? Mislio si da si strašno moćan, zar ne?”⁶²

Kao da slušamo glas same Vještice. Želja za još više rahat-lokuma učinila je da zavoli zle, a zamrzi dobre. Gotovo nevjerovatno.

A ipak i mi to dobro poznajemo. Rahat-lokum na Edmunda djeluje kao alkohol na alkoholičara, kao partija pokera na ovisnika o kartanju, kao pornografija na ovisnika o seksu, kao heroin na narkomana. Treba mu još! Sve će učiniti za to da dođe na mjesto gdje u sebe može natrpati svojih omiljenih “slatkiša” koliko želi! Ta ovisnost je

toliko jaka da mijenja sve vrijednosti, da dobro odjednom postane loše, a loše dobro.

Tako nas đavao hvata. On nam nudi nešto što nam prija. Pravi se i glumi sve dok se ne “najedemo” i naužiivamo. Da, u tome trebamo uživati, ali ne zato jer nam đavao želi pružiti užitek, nego zato što želi da mu postanemo poslušni.

Niti ovdje se ne smijemo prevariti: alkoholičari, narkomani i sve druge vrste ovisnika najjasnije nam pokazuju tu tragediju, ali Sotonin otrov ne počinje s drogama. Vještica je pitala Edmunda: “Što želiš jesti?” A onda mu je dala ono što je htio. Da je htio jaje na oko, dobio bi i to. Đavao će svakoga namamiti nečim drugim.

Rimskog suca Pilata, koji je Isusa osudio na smrt, namamio je izgledima za karijeru, odnosno, karijerom. “Ako ne osudiš ovog čovjeka, tvoj šef neće biti baš sretan.” Ta mala rečenica je bila dovoljna. Pilat je rekao: “Ja sam, doduše, sudac, ali ova stvar me se više ne tiče. Ako ga želite ubiti, dat ću ga smaknuti.”

On, koji zapravo nikada nije imao ništa protiv Isusa, koji mu je na početku čak i htio pomoći, sada se odjednom udružio s Isusovim neprijateljima. Zašto? I dalje je htio biti IN, nije htio izgubiti obraz pred svojim u Rimu. Drugim riječima, njegova karijera je bila na kocki. Vjerojatno je Pilat već prije mnogo godina okusio taj “rahat-lokum karijere” pa si više nije mogao zamisliti život bez njega.

Tako đavao za svakog od nas ima upravo pravi “bombon”, k'o skrojen za nas. To ne mora biti ništa što je samo po sebi zlo. Bez obzira što je to, ako nas on time želi učiniti ovisnim o sebi, ako nas time može navesti da kažemo: “Ako sada poslušam Boga i odlučim se za Isusa, više neću dobiti svoj ‘rahat-lokum’ a to nikako ne mogu dopustiti”, on je postigao svoj cilj.

To je njegova strategija. Strategija rahat-lokuma. A budući da je tim otrovom zarazio skoro sve, u ovom svijetu ima toliko Isusovih kritičara: Sve, samo ne on. Ili: Dobar je taj Isus, ali osobno ne želim imati ništa s njim. Posebno se ne želim s njim boriti protiv đavla, pa ću se radije izgubiti iz nebeske zemlje i praviti se kao da to ne postoji.

U Bibliji “rahat-lokum” ima svoje ime; tamo se on zove grijeh. Grijeh djeluje upravo kao i ova ljepljiva tvar. Prija nam, čini nas pohlepna i ovisna sve dok nam na kraju od nje ne bude zlo. Ali nikako ju ne možemo pustiti. Ona nam sve kvari i na kraju nam donosi smrt. Taj grijeh je pravo prokletstvo!

Grijeh. Što je to uopće? Prije smo rekli da to može biti svašta, počevši s drogama pa sve do nezdrave gladi za karijerom. Biblija poprilično konkretno govori o pitanju grijeha. Na jednom mjestu kaže:

“Očito je što proizvodi naša sebična narav: bludnost, nemoralnost i razuzdanost, idolopoklonstvo i čaranje, neprijateljstva, svađu i ljubomoru, izljeve gnjeva, spletke, sukobe i razdore, zavisti, pijančevanja, prežderavanje i slične stvari.”⁶³

Važan je prije svega početak rečenice: naša sebična narav proizvodi. Tada postaje jasno u čemu je bit grijeha: čovjek u prvom redu ne živi za Boga, nego za sebe.

Iz tog zlog korijena, proizlaze sve loše stvari. Da je Pilat u prvom redu živio za Boga, bio bi spreman odreći se svoje karijere pa ne bi dao ubiti nedužnog čovjeka. Ali budući da mu je prvenstveno stalo do njega samog, strah od gubitka ugleda i posla ga je učinio Isusovim neprijateljem; Božjim neprijateljem i Sotoninim saveznikom.

Prvenstveno živjeti za sebe. Isus je potpuno protiv toga. Đavao nas pak tapša po ramenu i kaže: “Odlično, to je pravi stav za pravu ženu, ili pravog muškarca poput tebe.”

Prvenstveno živjeti za sebe. Ali zašto ne, pa to je normalno, svi to rade?

Na sreću, ne rade to svi. Ali točno je da malo ljudi zna da bismo prvenstveno trebali živjeti za Boga i za druge, da imamo zadatak da svojim riječima i djelima častimo Boga.

Isus je izjavio: *“Ljubi Boga, Gospodina, svim svojim srcem, svom svojom dušom i svim svojim razumom!” To je prva i najvažnija zapovijed. Jednako je važna i druga: “Voli svoga bližnjega kao što voliš sebe!”*⁶⁴

To je najvažnija zapovijed. Ako to nije naš životni moto, već smo okusili rahat-lokum, čak i ako smo najvažniji građani. Najvažnija zapovijed nije da ne krademo ili ubijamo, nego da naše srce treba pripadati Bogu i našim bližnjima. A ako sa svime što jesmo i imamo obradujemo Boga služeći(!) bližnjima, automatski ćemo činiti što je dobro i ispravno.

Ali ako to nije naš životni stav, onda živimo u grijehu. I neizostavno ćemo činiti stvari koje smo naveli u gornjem “katalogu grijeha”.

Iskreno rečeno, nikome od nas ova poruka ne prija najbolje. Ne živjeti za sebe, nego za druge, ili još gore za Boga. To nam se čini pomalo ekstremnim. Pa dosta je, mislimo mi, ako druge pustimo na miru koliko je to moguće i pokušamo za sebe iz života izvući što je više moguće.

Da, tako mi razmišljamo. Ali upravo u tome je stvar: tko je jednom okusio grijeh, više si ne može zamisliti život bez njega. Čini mu se toliko slatkim i obećavajućim za budućnost. Kako da ga sad pustimo!

*“Jedno je sigurno: Svatko tko griješi, rob je grijeha”*⁶⁵, upozoravao je Isus.

Ali što nam grijeh zapravo donosi? Što ovaj život donosi nama? Usrećuje li nas doista?

Edmundov život razvijao se sve više u noćnu moru. Užici rahat-lokuma nisu mu uopće koristili.

Lucy, koja nije uopće poznavala rahat-lokum, prštala je od života i htjela je drugima ispričati o prekrasnim pustolovinama koje je doživjela. Ali Edmund je bio jadan, nije mu se dalo ništa pričati. Nešto ga je tjeralo da im svima laže. Zbog toga je bio usamljeniji nego što je bio do tada. Svojim se lažima sam isključio iz radosnog zajedništva s drugima.

Ono što je za druge postala radosna pustolovina, za njega je od početka bilo omraženo putovanje. Kod Dabrovih svi su uživali u genijalnoj hrani, samo njemu ništa više nije prijalo jer je stalno razmišljao o glupom rahat-lokumu. Svi su se radovali vijesti o Aslanu i njegovom dolasku, ali on je zbog toga osjećao nelagodu i strah. Čak ga je otjeralo van na hladnoću.

Dok se gladan, izjedena ljutnjom i mržnjom, cvokotajućih zubi sâm probijao prema dvorcu Vještice, drugi su uživali u prekrasnom vremenu. Iako su morali bježati od krvožednih Vještičinih vukova, ipak su bili zajedno i na putu prema prekrasnom Aslanu. A zatim im se ostvario i jedan od najsmionijih dječjih snova: sreli su pravog Djeda Mraza! On im je napravio odličan doručak i dao im najskupocjenije darove koje su ikada dobili.

Tu su radost, toplina, pustolovina i zajedništvo, ali Edmund, koji ne želi znati ništa o Aslanu i ljubavi prema bližnjem, skoro je umro od gladi i hladnoće. Od svoje gospodarice je dobio samo prijezir. Ni traga slatkom rahat-lokumu sa zelenim svilenim vrpcama. Kruh tvrd kao kamen, koji mu je ona “milostivo” dobacila, trebao je poslužiti samo za to da se ne slomi prije svojeg smaknuća.

Kad Edmund pomisli da mu gore niti ne može biti, prisiljen je voziti se na saonicama s njom. Iako još ni ne sluti da odlazi na svoje smaknuće, put za njega postaje pravo stravično putovanje, noćna mora iz koje nema buđenja.

To su užici rahat-lokuma. Na trenutak će nas ispuniti, ali onda ćemo platiti gorku cijenu.

Budući da nas Bog voli, on nas želi poštediti tog strašnog puta, pa nas stalno upozorava na grijeh. Ne zato što nam ne želi priuštiti ništa slatko. Ali slatko iz ruke đavla je smrt.

“Njegova vlastita požuda čovjeka mami i hvata. Kad joj netko popusti, požuda odmah začne i rađa grijeh. A grijeh kada izraste, donosi smrt.”⁶⁶

To je užitak koji imamo, kada se odlučimo za život bez Isusa, za samodopadan život u grijehu. Imamo kratak (zapravo samo naočigled) užitak, ali u stvarnosti uništavamo čitav svoj život. U ničemu nećemo moći uživati, već ćemo si pokvariti čitav život.

Biblija to dobro opisuje: *“Kad ste bili robovi grijeha, bili ste, doduše, slobodni, ali samo od dobra. I kamo vas je to dovelo? Kad danas razmišljate o tome, stidite se.”⁶⁷*

Razmisli:

- Grijeh je kada živim za sebe, umjesto za Boga i druge.
- Grijeh je velika prevara, koja nas poput otrova čini ovisnima i nesretnima. Stvarna životna radost i užitak mogu se pronaći samo kod Boga.
- Jesam li već spoznao prokletstvo grijeha?

10 Duboka čarolija iz osvita vremena

Ti bar znaš Čaroliju što ju je Car ugradio u Narniju na samom početku. Dobro znaš da svaki izdajnik pripada meni kao moj zakonit plijen i da za svaku izdaju imam pravo ubiti.

Bijela Vještica Aslanu; Lav, Vještica i ormar, str. 126

Još jednom: postoji nevidljivi svijet. Iza dobra i zla kriju se osobe, Bog i đavao, a između njih, Adamovi sinovi i Evine kćeri. Pa onda imamo grijeh. Tajanstvenu silu koja nas veže za zlo, koja nam obećava užitak i radost, ali u stvarnosti naš život čini hladnim i usamljenim. Hladnoća i usamljenost.

Sve više razumijemo, ali Narniju ne možemo u potpunosti razumjeti, ako ne poznamo Duboku čaroliju iz osvita vremena.

Na početku smo rekli da se u Narniji radi o moralu, a ne o magičnim obredima. U duhovnom svijetu se ne radi o praznovjerju, magičnim riječima i čaranju. To je jako važno. A ipak se sada susrećemo s “magičnim” zakonom koji određuje temelje sveg života.

Ako ne poznajete taj Zakon, ništa ne možete dobro razumjeti. Taj nevidljivi Zakon je vrlo star. Postavljen je na početku svijeta i sav život na zemlji se nalazi pod njegovom “čarolijom”.

Kako glasi ta “čarolija”, koja je duboka, “magična” tajna koju moramo poznavati? *Dobro znaš da svaki izdajnik pripada meni kao moj zakoniti plijen i da za svaku izdaju imam pravo ubiti.*⁶⁸

Zašto je to tako? Tako je odredio Stvoritelj svemira, nepromjenjivo. To je jedan od temeljnih zakona ovog svijeta, baš kao i sila teža.

Mi to možemo samo zaključiti, ali teško da možemo o tome prosuditi. Budući da sami nikada nismo stvorili nikakav svemir, teško možemo presuditi po kojim bi zakonima on trebao funkcionirati. Mi čak ne možemo održati niti biološku ravnotežu naše male zemlje. A često smo preopterećeni već i sa “svijetom svoje obitelji” ili pak našeg vlastitog tijela.

Dakle, svakom Adamovom sinu i Evinoj kćerki bi trebalo biti jasno da mi nemamo sposobnost odrediti “duboke čarolije” s početka svijeta ili ih postaviti u pitanje. Mi ih prije svega moramo uzeti na znanje, kako bismo konačno razumjeli o čemu se u životu radi.

Prema tom Zakonu, svaki izdajnik pripada đavlu koji ima moć ubiti. Cijeli svijet - pa time i ti i ja - podliježe toj nepromjenjivoj “čaroliji”.

Svaki izdajnik. Tko je izdajnik? Kako se Boga može izdati?

Jedna priča iz “osvita vremena” nam pomaže da odgovorimo na to pitanje:

Bog je za čovjeka stvorio genijalan svijet. On je na ovom svijetu trebao imati sve što mu srce poželi. Trebao ga je otkrivati, uređivati i čuvati. U njemu je trebao pronaći ljubav i davati ljubav i uživati sa svih pet osjetila.

U tom svijetu čovjek je trebao biti slobodan od bolesti, frustracija i stresa, čak nije trebao niti ostarjeti i umrijeti. Bilo je to puno genijalnije nego što si mi uopće možemo zamisliti.

Naravno da je Bog htio ostati čovjekov prijatelj, baš kao što si i dobar otac želi dobar odnos sa svojom djecom kroz cijeli život. Tim više što je Bog znao da je Sotona zavidan i ispunjen mržnjom i da će pokušati uništiti taj rajski svijet i čovjeka dušom i tijelom učiniti invalidom. Bog je isto tako znao da je đavao kao anđeosko biće bio

daleko nadmoćniji od čovjeka. Stoga je bilo još važnije da čovjek vjeruje Bogu.

Postojala je samo jedna šansa da se očuva ovaj predivni svijet. Čovjek je morao u potpunosti vjerovati svojem stvoritelju i “Ocu”. To je bilo toliko važno da je Bog to pouzdanje utemeljio na jednoj konkretnoj stvari. Čovjeku je bilo zabranjeno jesti plod jednog stabla.

Čovjek tom zapovijedi zapravo nije izgubio ništa, cijeli svijet je još uvijek bio pod njegovim nogama. To je samo trebala biti mogućnost da se izrazi beskrajno povjerenje u Boga. Zabranjeni plod je bio nešto poput Sporazuma o vjernosti, znak saveza između Boga i čovjeka. Dok god ljudi nisu jeli s njega, time bi govorili: Mi vjerujemo našem Bogu i Stvoritelju. Ono što on kaže, mi ćemo poslušati, jer je to sigurno ispravno.

Bog je rekao čovjeku: “Sa svih stabala u vrtu smiješ jesti, osim sa stabla, po kojem ćeš spoznati dobro i zlo. Čim pojedeš od njega, morat ćeš umrijeti!”⁶⁹

Čim pojedeš od njega, morat ćeš umrijeti! Zašto? Zbog “Čarolije”, koja postoji u svijetu. U slučaju da čovjek iznevjeri povjerenje, on potpada pod moć Sotone koji ima vlast smrti.

I tako nam postaje jasno zašto je đavao sve uložio ne bi li čovjeka naveo na to da ne poslušava Boga i tako izda povjerenje. Mislio je: onda ga imam, onda ga niti svemoguću Bog neće moći iščupati iz moje ruke!

Za djecu je bio šok kada su saznala za čaroliju. Kako je štetan bio grijeh kad je čak mogao završiti smrću, već su bili vidjeli. Ali to da je zemlja podložna dubokoj, neraskidivoj čaroliji, koja je naizgled onemogućila Aslanu

da oslobodi Edmunda, duboko ih je pogodilo.

“Jer grijeh se plaća smrću.”⁷⁰

“Sila smrti dolazi od grijeha.

A snaga grijeha je u Zakonu.”⁷¹

Taj Zakon se ne može poništiti. Svaki izdajnik - a grijeh je uvijek izdaja Boga - pripada onome, koji posjeduje vlast smrti, Sotoni. I tako na trenutak sve izgleda kao da je on pobjednik - kao da je Bijela Vještica zadržala nadmoć. Naravno da bi ju Aslan mogao zgaziti, ali što bi bilo s Edmundom? Što bi tada bilo s Narnijom? “Ako krv ne pripadne meni kao što nalaže Zakon, cijela Narnija će stradati i propasti u vatri i vodi”⁷², hvalila se Vještica.

To je dakle razlog njene moći: Čarolija, Zakon. Zato je uvijek zima, zato ona može skameniti narnijska stvorenja i zato je za Edmunda spremljena smrt.

Razmisli:

- To je strašna istina: neraskidivim Zakonom svatko tko sagriješi potpada pod vlast Sotone, gospodara smrti.
- Iz tog se prokletstva nikako me možemo osloboditi vlastitim snagama.
- Ako čak niti Bog ne može ukinuti taj Zakon, kako onda još možemo biti spašeni?

11 Božić - Čarolija slomljena

“Oh, zar nam nitko ne može pomoći?” jadikovala je Lucy.

“Samo Aslan”, rekao je gospodin Dabar. “To nam je sad jedina mogućnost.”

Lav, Vještica i ormar, str. 79

“On će ti zgaziti glavu.”

Postanak 3,15

Bilo je već pravo čudo kad je Edmund primijetio da je napravio pogrešku. Sve je moralo odmaći već jako daleko, dok konačno nije uvidio da su dobri bili drugi, a ne on i da je njegova gospodarica s lažnim slatkim kruhom u stvarnosti strašna vještica. Ali činilo se da mu sada ta spoznaja više ništa ne koristi. Nade u bijeg više nije bilo.

Bilo je mračno kada je čovjek dopustio da ga odvuku u nevjernost prema Bogu. Đavolji otrov je ušao u njega i - čak i gore od toga - on je zbog neizbježnog Zakona potpao pod njegovu vlast. Ovo su bile neizbježne posljedice:

“Cijeli život ćeš morati teško raditi, da bi se od svojeg rada mogao prehraniti. To će te stajati mnogo truda i znoja. A na kraju ćeš se opet vratiti zemlji, od koje si i uzet. Ti si zemljani prah i u prah ćeš se opet vratiti!”⁷³

Tako izgleda stvarnost. Čak i ako na televiziji sve izgleda lijepo, iako su tamo Adamovi sinovi i Evine kćeri uvijek snažni i mladi: život je teška borba, a na kraju - strašna, ledena smrt.

A onda? Odgovor nam daje Čarolija. Svaki izdajnik pripada meni kao moj zakonit plijen. Ako smo ovdje pripadali đavlu, pripadat ćemo mu i nakon smrti. U to nema sumnje. To nam potvrđuje i Biblija, Božja Riječ:

“Strašno će biti onima, koji me zanijeću i otpadnu od mene, ubojicama i preljubicima, svima koji se bave okultnim stvarima i koji su si stvorili kipove i idole, lažljivicima i varalicama. Svi će biti bačeni u jezero od ognja i sumpora. To je druga smrt, koja zauvijek odvaja od Boga.”⁷⁴

Edmundovo strašno putovanje na Vještčinim saonicama ne bi bilo samo predokus vječne noćne more iz koje nema povratka. Nezamislivo!

Ali, hvala Bogu, do toga ipak neće doći! Prekrasna narnijska stvorenja neće vječno ostati kameni likovi, niti će zima trajati vječno, a i Ed će biti spašen.

Kad su ljudi shvatili katastrofu koja ih je zapala zbog njihove neposlušnosti Božjoj zapovijedi, Bog im je odmah dao nadu. Rekao je:” Jednom će ženin potomak đavlu zgaziti glavu i osloboditi ih njegove vlasti.”

Adam je povjerovao u to obećanje pa je svojoj ženi dao ime Eva. Eva znači život. Ona neće postati majka umirućih, nego majka živih. Od nje će doći onaj koji će vratiti život koji su proigrali.

On će zgaziti glavu đavlu. S tom nadom ljudi su otišli u dugu zimu, ali se nade nikada nisu odrekli. Pričali su svojoj djeci i tu su tajnu pretvarali u izreke i pjesme.

Ispravljene bit će sve nepravde hude, kad Aslan nam opet na vidiku bude

Kad odjekne njegova rika oko nas, nestat će odmah

sva patnja i žalost,

Kad pokaže zube snijegu i tmini, smrtna će ura kucnuti zimi.

Kako ih obećani osloboditelj može osloboditi od Zakona, neraskidive Čarolije, nije baš svima uvijek bilo potpuno jasno. Ali usprkos tome u djetinjem pouzdaju u njega nadali su se baš kao i gospodin i gospođa Dabar. A što je zima duže trajala, Bog je sve više otkrivao o tom Spasitelju:

“Ali vrijeme tame i beznađa jednom će doći do kraja.

Narod koji stanuje u tamo vidi veliko svjetlo; sjajno je nad onima koji su bez nade. Jer rodilo nam se dijete! Sin nam je dan! On će preuzeti vlast. Zovu ga ‘Prekrasni Savjetnik’, ‘Moćni Bog’, ‘Vječni Otac’, ‘Knez mira’. Daleko će proširit svoju vlast i donijeti trajni mir.

Pravednost i vjernost bit će njegovi postupci. Tada će vuk i janje stanovati zajedno, leopard će ležati uz kozlića. Janjad, telad i mladi lavovi past će zajedno, mladić će ih moći čuvati.

On jasno kaže svima istinu i pravdu. On se ne umara, nikada ne gubi hrabrost, dok se na cijeloj zemlji ne pobrine za mir. Već dugo stanovnici otoka i dalekih obala čekaju njegove upute.

Narodima ćeš pokazati što želim od njih, da, učinit ću te svjetlom svim narodima, koje će im pokazati put k meni. Slijepima ćeš dati vid, a zarobljene ćeš izvesti iz njihovih ćelija. Sve koji sjede u tami oslobodit ćeš iz njihovog ropstva.”⁷⁵

To su bile prve “božićne poruke” koje su se mogle čuti. Još uvijek je tama, ali doći će proljeće, kada dođe ON, obećani potomak žene, Sin. On će tada konačno opet

preuzeti vlast.

Bit će poput Aslana, ne samo čovjek, nego sâm Moćni Bog. A kada đavlu iz ruku otme vlast, cijelo će stvorenje opet odahnuti, opet će doći Zlatno doba i doći će dani izlječenja i radosti.

I doista je tako i bilo. Kad se Isus rodio, “čarolija” se počela lomiti. Došlo je natprirodno “zatopljenje”, kao u Narniji. Odjednom su pastiri i intelektualci bili ujedinjeni, doslovno, superprijatelji, jer su znali da će uskoro doći veliko oslobođenje za sve ljude.⁷⁶

A onda, kad je Isus navršio trideset godina, sve je krenulo. Isus je proglasio jubilarnu godinu, koja će svima donijeti otpuštenje dugova i oslobođenje.⁷⁷ Ljudi su čuli radosnu vijest da su i siromasi i bolesni Bogu važni i da će se on pobrinuti za njih.

Ali on nije ostao samo na riječima; Isus je grlio i liječio gubavce, koji su u društvu bili izopćeni. Liječio je slijepce i uzete, koji su mogli živjeti samo od prosjačenja. Odjednom su plesali i skakali. Ljudi su poludjeli od radosti.

Isus je stavio van snage sve neponištive zakone smrti. Jednom je naglo prekinuo pogreb. Kad je vidio kako je očajna udovica na grob nosila svog jedinca, otišao je do nje i rekao mrtvacu: “Mladiću, zapovijedam ti: ustani!”⁷⁸ I na zaprepaštenje svih, mrtvac se probudio u novi život.

Nikada poznati proljetni zrak ponovno je zapuhao gradovima i selima Izraela. “*Slijepci vide, uzeti hodaju, gubavci su izlječeni, gluhi čuju, mrtvi oživljavaju, a siromašnima s naviješta radosna vijest.*”⁷⁹ Nevjerojatno!

U takvoj jedinstvenoj atmosferi ljudi su se duboko iznutra mijenjali. Prekaljeni mafijaši i uvjerene prostitutke susrele su u Isusu Božju ljubav i bili su slobodni od

razornih spona.

U kratkom vremenu se toplo vrijeme proširilo na sve gradove, a ljudi koji još jučer nisu razgovarali, postali su nerazdvojni u narodnom pokretu opraštanja i ljubavi. Pravednost je bila ponovno uspostavljena.

Bilo je to kao u Narniji, kada se Aslan vraćao i kada se počela slamati vlast Vještice i kada se na svim mjestima pojavljivao Djed Mraz i obradovao ljude skupocjenim darovima. Posvuda su organizirali spontane tulume, a već zaboravljeni miris svečanog obroka osjećao se u zraku.

Činilo se da se moć Vještice počela slamati - ali što je bilo s “Čarolijom”? Ona je još uvijek mahala žezlom smrti. Ubrzo je uništila prvo proljetno slavlje, a Edmund je još uvijek bio u njenim kandžama.

Ali i njemu se otapalo srce: prvi put nije žalio samo sebe, nego je suosjećao s drugima, kad je vidio kako se lisica i obitelj vjeverica pretvaraju u kamen.

Razmisli:

- Proljeće - jesam li zreo za to probuđenje?
- Proljeće dolazi, Isus je blizu.
- Svijet još uvijek čeka konačan povratak proljeća, ali onaj tko želi, može ga i sada osobno iskusiti.

12 Dublja čarolija starija od osvita vremena

“Molim te, Aslane”, rekla je Lucy, “može li se učiniti išta da spasimo Edmunda?”

“Sve ćemo učiniti”, rekao je Aslan. “No moglo bi biti teže nego što mislite.”

Lav, Vještica ormar, str.117

Njezino znanje dopire unatrag samo do osvita vremena. Ali da je mogla pogledati još malo dalje u prošlost, u tišinu i tamu koje su prethodile osvitu, ondje bi pročitala drugačije čarobne riječi tada bi znala da će se u onom trenu kad dobrovoljna žrtva koja nije počinila izdajstvo, bude ubijena umjesto izdajnika, Kameni Stol rasprsnuti, a sama Smrt početi će djelovati unatrag.

Aslan; Lav, Vještica i ormar, str. 144

Proljeće u Narniji navečer se činilo još samo kao lijepi san. Jadis može ustrajati u Zakonu, koji je u Osvit svijeta bio urezan u Kameni Stol, a izgleda da se tu čak i moćni Aslan mora predati.

Ali tada Lav čini korak kojeg se nitko ne bi sjetio niti u snu. Spreman je dati se smaknuti umjesto Edmunda na sakralnom Kamenom Stolu.

Taj veliki, veličanstveni Lav je spreman umrijeti za malog i sebičnog Edmunda; za Edmunda, koji je još jučer osjećao veliku mržnju i na sam spomen Aslanovog imena; za Edmunda, koji se Aslanu naveliko izrugivao i koji je od srca poželio da Lav bude okamenjen.

Sada je Aslan sam htio platiti bijedu koju je Edmund vlastitom krivnjom navalio na sebe. On je znao što to znači: sam se predao u ruke svoje neprijateljice koja ga je

krvožedno očekivala u svojem kabinetu smrti. Uz strašnu buku, banda je kraljevskog lava bacila na tlo i svezala mu šape tako da su mu prerezale meso. Zatim su ga osakatili: odrezali su mu grivu i rugali mu se svim snagama. “Budala! Budala! Gle pa to je samo obična velika mačka! Zar smo se toga toliko bojali.”⁸⁰

Stavili su mu brnjicu. U stravičnoj svjetlosti baklji, smrtno blijeda Vještica je izvukla nož iz kamena. Njeno krvožedno lice grčevito se stegnulo i izobličilo od bijesa. Prije nego što je zamahnula za presudni udarac, jakim je glasom uzviknula: “A sad, tko je pobijedio? Budalo, mislio si da ćeš svim ovim spasiti ljudskog izdajnika? Sada ću tebe ubiti umjesto njega kao što smo se i dogovorili i zahtjevu Duboke Čarolije bit će udovoljeno. No, kad ti budeš mrtav, tko će me spriječiti da i njega ubijem? Tko će ga tada oteti iz mojih ruku? Shvati da si mi dao Narniju zauvijek, izgubio svoj vlastiti život, a nisi spasio njegov. Misli o tome i umri u očaju”⁸¹

“Nasmrt su ga pretukli, jer smo mi postali nevjerni Bogu; zbog naših grijeha bio je proboden.”⁸²

Bilo je prorečeno da će Isus proći tim putem da bi nas spasio. Već na samom početku, kada je Bog rekao da će Oslobođitelj zgaziti glavu đavlu, bilo je jasno da će mu to donijeti smrt. Stoji pisano: “*On će ti zgaziti glavu, a ti ćeš ga gristi za petu!*”⁸³

Isus je to znao. Znao je da se grijeh mora platiti smrću. Znao je da se to ne može zaobići. Zato je u noći prije odlaska na križ bio u dubokoj agoniji. Biblija nas izvještava: “Duboka obeshrabrenost i strah preplavili su Isusa, i rekao *im je (svojim najbližim prijateljima): ‘Umalo se lomim pod teretom koji moram nositi. Ostanite sa mnom*

i ne puštajte me samog.’”⁸⁴

I u slici u Narniji vidimo da Aslanova tjeskoba uvečer prije njegovog žrtvovanja prelazi i na njegove bližnje. Snažan, koji je utjelovljenje života i snage, postaje posve slab i raduje se djevojčicama koje ga vole, polažu ruke na njega i hrabre ga.

A zatim vidimo kako se slama srce Lucy i Susan, dok promatraju kako kukavice muče njihovog Aslana, izruguju mu se i ubijaju ga. “Zašto?” više nešto u njima. I u stvarnom svijetu bile s Isusom na njegovom “žrtveniku”, križu, bdjele su i do samog kraja plačući ostale uz njega.

A onda je umro. Knez života bio je mrtav. Vještica je trijumfirala. Zaista?

Ne, jer sada je na redu bila “Dublja Čarolija”, koja je stupila na snagu još prije osvita vremena: “kad dobrovoljna žrtva koja nije počinila izdajstvo, bude ubijena umjesto izdajnika. Kameni Stol rasprsnut, a sama Smrt početak će djelovati unatrag.”

- Koja nije počinila razbojstvo. Od svih ljudi jedino je Isus bio bez grijeha. A budući da nije bio samo čovjek, nego i “Moćni Bog” i “Vječni Otac”, on je na sebe mogao uzeti krivnju cijelog svijeta.

Kameni Stol je bio prazan! Aslan je uskrsnuo! Pobijedio je smrt i slomio je prvu Čaroliju! Na trenutak su sreća i strava bili izjednačeni, ali tada su djevojčice uskliknule: Aslan je živ, Kameni Stol je rasprsnut!

Sjećamo se Marije Magdalene, koja je u rano nedjeljno jutro otišla na Isusov grob da bi pomazala Isusovo tijelo. Pronašla je veliki kamen otkotrljan s groba i praznu grobnicu! Već je plakala, baš kao Lucy, da je netko ukrao tijelo njenog ljubljenog Učitelja, kad je odjednom pred njom stajao Isus.

*Je li to čarolija? Da, dublja čarolija.*⁸⁵

Bog je prorekao da će Osloboditelj umrijeti umjesto nas, ali je rekao i to da će nakon svojeg žrtvovanja opet uskrsnuti od mrtvih:

*“Jer je svoj život dao kao žrtvu za druge, bit će uskrsnut u život i dobit će potomke. Kroz njega će Bog dovršiti djelo koje mu je omiljelo”*⁸⁶, prorekao je prorok Izaija.

Isus je znao za tu “Dublju čaroliju”. S pouzdanjem je molio: *“Nećeš me prepustiti smrti i propasti.”*⁸⁷ Zbog toga je bio spreman otići na križ. Pun sigurnosti prorekao je svoje uskrsnuće: *“U Jeruzalemu će me vođe naroda, veliki svećenici i pismoznanci mučiti i ubiti. Ali tri dana kasnije uskrsnut ću i živjeti.”*⁸⁸

Tako se i dogodilo. Najprije su ga vidjele žene koje su s njim bile pod križem, a onda se pokazao i “dečkima”, svojim apostolima. Muškarcima, koji su zatim napisali Novi zavjet.

Kad su se ovi najprije pitali haluciniraju li ili možda vide utvaru, odgovorio im je radosnim osmjehom: *“Zašto se bojite? Zašto sumnjate da sam to ja? Pogledajte rane na rukama i nogama! To sam zaista ja. Evo, dotaknite me i uvjerite se da nisam duh. Duhovi nisu od krvi i mesa.”*

*I pokazao im je ruke i noge. Ali od silne radosti oni još uvijek nisu mogli shvatiti da je pred njima stajao Isus. Konačno ih je pitao: ‘Imate li ovdje što za jelo?’ Donijeli su mu komad pečene ribe, koju je pred njihovim očima pojeo.”*⁸⁹

Zaista je doslovno uskrsnuo i pobijedio smrt!

Iako je Bog to jasno predvidio, đavao i demoni su za to bili slijepi i mislili su, poput Vještice u Narniji, da se mogu

tog Isusa, Božjeg Sina, riješiti jednom zauvijek. Rugali su mu se zbog njegove ljubavi prema čovjeku i spremnosti da umre za ljude poput Edmunda. Dok je visio na križu, vikali su: *“Budalo, druge si spasio, ali sebe ne možeš spasiti.”*⁹⁰

Ali zli su napravili račun bez krčmara. Svojom smrću Isus je “udovoljio čaroliji”. Sotona više ne može ustrajati na tom Zakonu kako bi imao pravo na ljude. A svojim uskrsnućem Isus je dokazao da je Sotonina moć zauvijek slomljena.

*“Krist je postao čovjek poput nas da svojom smrću oduzme vlast Sotoni - gospodaru smrti. On je tako oslobodio sve koji su zbog straha od smrti cijeli život bili Sotonini robovi.”*⁹¹

Isus je svojim uskrsnućem postavio i znak. Svi koji vjeruju u njega, isto će tako pobijediti smrt. On obećava: *“Ja sam uskrsnuće, ja sam život. Tko u mene vjeruje, živjet će čak i ako umre.”*⁹²

Isus je samo prvi uskrsli. On će pak, kao Aslan u Narniji, puhnuti u sve skamenjene i probuditi ih u novi život. Isus je pobjedonosni lav koji će osvojiti Vještičin dvorac i osloboditi njene zatočenike.

Razmisli:

- Grijeħ se mora platiti smrću pa zato Sotoni daje moć da vlada nad nama
- Isus je platio umjesto nas - svojom smrću i uskrsnućem on je pobijedio smrt.
- Tko stane na njegovu stranu, s njim će dijeliti pobjedu.
- Kako da reagiram na tu činjenicu?

13 Pravedni Edmund

Edmund je postao ozbiljniji i mirniji čovjek od Petera, sjajan kad bi trebalo dati savjet ili prosuditi o nečemu. Njega su zvali kralj Edmund Pravedni.

Lav, Vještica i ormar, str. 162

Tražite Gospodina, jer ga sada možete pronaći! Zovite ga, sada je blizu! Tko je išao svojim putovima i pobunio se protiv Gospodina, neka pusti svoje zle misli i neka se vrati Gospodinu, da mu oprost! Jer Bog je bogat dobrotom i milosrđem.

Izaija 55,6-7

Teško je vjerovati da se ovdje radi o istom Edmundu. Tom tvrdoglavom lupežu. Zločestom dječaku koji je mislio samo na sebe, koji je uvijek bio odvratan prema mlađima i grozan prema svojoj sestri koja mu nije ništa učinila. Kako se dogodila takva preobrazba? Što je toliko promijenilo Edmunda?

Sjećamo se da je Edmund morao progutati najgora poniženja od Vještice i kako je u toj patnji konačno počeo pomalo suosjećati s drugima. Već se trebao suočiti s gospodaricom smrti koja je već brusila kamene noževe za njegovo pogubljenje. A onda, u posljednjoj sekundi, došlo je njegovo oslobođenje.

Sljedeći dan mu je, naravno, bio najneugodniji u životu. Morao je stati pred braću i sestre koje je izdao. Još i gore od toga, morao se susresti s Aslanom, kojeg se boje čak i oni koji nisu učinili ništa loše. A on ga je mrzio i izrugivao mu se, spetljao se s njegovom protivnicom i doslovno je učinio sve što je u Aslanovim očima bilo odvratno! Srce mu je sigurno bilo u petama.

Ali onda vidimo kako se Edmund šeće s velikim Lavom na rosom pokrivenoj travi, posve sam. Nitko ne može čuti o čemu razgovaraju. Ali kada su se vratili, Aslan kaže da je sve riješeno i da o tome više ne treba pričati. Edmund svakome od braće i sestara pruža ruku i moli za oprostjenje: “Žao mi je, oprosti mi!”

A onda dolazi Vještica i traži njegovu dušu. Ali na čuđenje svih, Edmund, koji je do tada uvijek razmišljao samo o sebi, ostaje miran. Uvijek samo gleda prema Aslanu. On zna da mu je Lav oprostio i da će ga spasiti od ovog zloduha.

Jer li on tada već znao da će Aslan za njega otići na Kameni Stol? Mi to ne znamo, ali on je to kasnije saznao.

Sve to je od zlog Edmunda napravilo pravednog Edmunda.

Kako mi danas možemo znati da Isus zaista živi i da nam može oprostiti grijeh? Prije svega zato što on iz temelja mijenja ljude. Ono što je Edmund doživio, ljudi iz svih naroda i na svim kontinentima doživljavaju već 2000 godina pa sve do današnjeg dana.

Tko uvidi svoju krivicu i osobno susretne Isusa, tko spozna i upozna njegovu ljubav i oprostjenje, da je Isus cijenu za svu krivnju već platio na golgotskom križu, taj postaje novi čovjek.

Edmund nije volio nikoga osim sebe. Tek kad je na vlastitoj koži iskusio grozotu Vještice vladavine, omekšalo mu je srce. A tek kada je osobno upoznao Aslana, tog snažnog vladara, koji ni najmanje nije razmišljao o sebi, nego je dopustio da njegovom snagom vlada ljubav prema drugima, postao je slobodan od svoje sebičnosti. Kad je vidio da taj moćni Lav voli nekog kao što je on, njegovo je srce bilo iscijeljeno.

Ali Edmund nije bio samo slobodan; on je postao više

nego što bi itko mogao zamisliti. Nakon svojeg obraćenja, on se razvio u pravog, mirnog suca koji je pomagao drugima i davao mudre savjete. Čak je počeo nalikovati i samom jedinstvenom Aslanu. Kakva karakterna karijera!

*“U osobi Isusa Krista sada je postalo vidljivo Božje milosrđe, kojim on želi spasiti sve ljude. Ono nas dovodi to toga da se odvojimo od svake bezbožnosti, svih sebičnih želja, i da živimo razumno i pravedno, kao se Bogu sviđa”*⁹³, tako Biblija opisuje čudo koje se dogodilo u Edmundu.

Božja milost nas mijenja. Bolje rečeno, Božja milost mijenja čovjeka, koji ju istinski, od srca spozna.

Isus je umro za sve. Na neki način on nam je već davno oprostio, kad je bio spreman umrijeti za nas, a da ga mi za to nismo niti molili. Kad je bio spreman dopustiti da ga bičuju do krvi umjesto nas, da mu kroz ruke i noge probiju čavle i kad je dopustio da mu se mnoštvo, obnaženom, s trnovom krunom na glavi, izruguje, u njemu je već gorjela duboka ljubav prema nama “Edmundima”. Davno prije nego što smo mi iskusili i trunku pokajanja zbog svojeg sebičnog života.

*“Ali Bog nam je dokazao svoju veliku ljubav time što je Krist umro dok smo još bili grešnici.”*⁹⁴

Zašto je Aslan to učinio za Edmunda?

Zato što u Edu nije vidio samo obično “derište”, “glupana” ili “odvratno ljudsko biće”. On je u Edmundu vidio upravo tog mudrog suca, tog vrijednog čovjeka koji će jednom pomoći mnogima, pa će čak i Narnijance podsjećati na Aslana.

Edmund je sada bio upleten u grijeh i s ustima umrljanim u rahat-lokum nije baš dobro izgledao, ali Aslan je znao da

može biti slobodan od toga.

To je Božja ljubav koja nam dolazi u Isusu Kristu. Bog u nama, kroz svu tu prljavštinu, vidi dijamant, beskrajno vrijedne ljude. Đavao vidi samo našu pokvarenost i mrzi nas. Ali Isus nije takav, on zna da nas njegova ljubav i njegovo oprostjenje mogu potpuno promijeniti. Bog me vidi na način kakav ne mogu niti sanjati! Puno ljepšeg od Miss ili Mistera Universe zajedno. Zbog toga je bio spreman za mene platiti najvišu cijenu, kako ne bih zauvijek propao u prljavštini.

Sada je na nama red. Isus ima raširene ruke za svakog od nas. Njegova je krv na križu tekla za sve, ali mi moramo prihvatiti tu milost i oprostjenje.

Govoreći slikom Narnije: Edmund je nakon svojeg oslobođenja mogao Aslanu pljunuti u lice i reći: “Ne treba mi tvoja milost!” a onda se okrenuti braći i sestrama, “A vaše oprostjenje pogotovo ne, pobožni licemjeri!”

Aslan bi, tužan, prihvatio njegovu odluku i Edmund bi u svojoj zlobi zajedno s Vješticom bio bačen u propast - usprkos Aslanovoj milosti i oprostjenju.

Takvu slobodu imamo i mi. Bog nas voli. Dao je Isusa, svojeg jedinstvenog Sina, kako bi nas otkupio od “Čarolije Zakona”, oslobodio nas od grijeha da bismo postali prava Božja djeca, novi ljudi koji sada više ne žive za sebe nego za Boga i svoje bližnje. Ali mi možemo odbaciti Božju ispruženu ruku. Biblija nam to vrlo jasno kaže.

“Bog je toliko voli ljude da je dao svojeg jedinog sina. Sada svi koji se oslone na Božjeg Sina neće propasti, nego će vječno živjeti.

Bog nije poslao svojeg sina na svijet da sudi ljude, nego da ih spasi. Tko se drži Sina Božjega, neće biti osuđen. Ali tko ga se ne drži, već je osuđen, jer nije prihvatio Božjeg jedinog Sina.”⁹⁵

Ali tko ga se ne drži, već je osuđen, jer je Isus jedini koji nas može osloboditi od prokletstva Zakona.

Ali zašto ne bismo vjerovali Isusu, zašto ga se ne bismo držali? Postoji li bar jedan razuman razlog za to?

S druge pak strane, što nam donosi život u kojem se pokušavamo grčevito izboriti za vlastitu sreću, u kojem stalno mislimo na sebe i uvijek idemo svojim vlastitim putovima? Takav će život sve više prerastati u beskrajnu zimu. Doved će nas do razočaranja i beznađa.

Koliko je ljepše u vlastitom srcu doživjeti “Aslanovo proljeće”. I postati novi čovjek. That’s possible! Stvarno, nije bajka! Ja sam to doživio, a i mnogobrojni drugi ljudi, među njima i C. S. Lewis, tvorac Narnije.

Kako se to događa? Jedino što ti moraš učiniti jest da uvidiš ono što je Edmund uvidio:

Sebičan život, koji ne živimo za Boga i bližnje, je grijeh i rastužuje Boga. Nitko osim Isusa ne može nas osloboditi zagrljaja grijeha.

Ako vjeruješ da je on na križu platio svu tvoju krivnju, možeš doći k njemu i reći:

“Žao mi je. Hvala da si umro za mene. Molim te da mi oprostiš krivnju, uzmi je od mene i spasi me. Spasi me od đavla, od grijeha i od mogeg ega. Želim se držati tebe. Od sada želim živjeti životom koji će radovati Boga.”

Ako to učiniš, doživjet ćeš Isusa. “Narnijsko proljeće” probudit će se u tvojem srcu. Iskusiš ćeš Božju milost koja će te promijeniti.

Razumljivo je da je ovakva molitva samo početak potpuno novog života. Uvijek postoje ljudi koji misle da je ovakva molitva obraćenja nekakva čarobna formula. “Magične riječi” koje će nas dovesti u nebo čak i ako nastavimo živjeti kako se to nama sviđa.

To je čista glupost i nikako ne funkcionira! Ono što molimo moramo već uvidjeti srcem. A ako to učinimo, od tada ćemo svakog dana reći: “*Isuse, ne želim činiti svoju volju, nego Božju volju. Pomozi mi da ju spoznam! A kad želim nešto što se tebi ne sviđa, pokaži mi to i pomozi mi da to pustim.*”

Sve jasno? Onda je vrijeme za odluku! Isus te već dugo čeka. On te poznaje duže nego što misliš. On te voli i više od svega na svijetu te želi potpuno osloboditi od svakog tereta kojeg vučeš za sobom.

Razmisli:

- Je li mi jasno da Bog u svojoj ljubavi čak i u najprljavijima od nas vidi dragocjenu dušu?
- Kako me Božja milost želi promijeniti?
- Jesam li svoj život, sa svom svojom krivnjom, povjerio Isusu?
- Ako nisam, što me u tome sprječava?

14 Evine Kćeri i Adamovi Sinovi

Kad Adamova kost i meso, znaj

U Cair Paravelu na prijestolje sjednu

Zlom vremenu doći će konac i kraj.

Lav, Vještica i ormar, str. 74

Onda reče Aslan: “Tko jednom postane kralj ili kraljica u Narniji, uvijek ostaje kralj ili kraljica. Držite se dobro, Adamovi Sinovi! Držite se dobro, Evine Kćeri!”

Lav, Vještica i ormar, str. 160

Ikoji je sada cilj priče? Da Peter, Susan, Edmund i Lucy postanu kraljevi i kraljice!

Četvero nevažne djece, koja su gospođi Macready samo smetala u kući u stvari su predodređena da vladaju Kraljevstvom Narnijom, da mu donesu oslobođenje od sveg zla i mir i blagostanje. To je dobra priča!

To je naša stvarna priča, naše istinsko određenje. Mi smo, naime, Evine Kćeri i Adamovi Sinovi.

Taj je naziv djeci bio čudan, ali stanovnicima Narnije on je bio posve razumljiv. Trebali bismo učiti od njih. Jer ako ne znamo tko smo, nećemo biti u stanju donositi ispravne odluke. Današnji svijet je u kaosu upravo zato što smo zaboravili da smo potomci Adama i Eve.

Stanovnici Narnije su znali da ova djeca nisu samo bilo kakva djeca koja se žele malo igrati. Ne, bili oni dobri ili zli, znali su da ova djeca imaju božansko određenje: Kad Adamova kost i meso, znaj, u Cair Paravelu na prijestolje sjednu, Zlom vremenu doći će konac i kraj.

Zato ona za Vješticu uopće nisu bila bezazlena, nego njeni zakleti neprijatelji. Ona je znala da joj je došao kraj kada čovjek sjedne na prijestolje.

Ali znala je i to da je Adamovog Sina lako zavesti jer u njegovim žilama teče ista krv kao i njegovom pretku Adamu koji se dao zavesti. Zato je kod Eda pokušala s istim starim trikom: malo meda oko usta, pohvaliti njegovu ljepotu i inteligenciju, ispuniti mu neke tjelesne potrebe, a onda obećati da će postati kralj, bude li je i dalje slušao.

To lažno obećanje zapravo je bio pravi vic, jer je Edmund ionako bio određen za kralja! Problem je bio u tome što on to nije znao.

Da je to znao, vrlo bi vjerojatno gospođi hladno uručio odbijenicu: “Oprostite, ali ja sam ionako kraljević. Zato uopće ne znam što biste mi vi mogli ponuditi.”

Vrijedi li to i za nas? Da! Znamo li mi to ili ne, mi jesmo Adamovi Sinovi i Evine Kćeri, a njih je Bog odredio za kraljevanje. Jer Bog je rekao: “Sada ćemo napraviti čovjeka, prema svojoj slici, da nam bude sličan. Raspolagat će zemljom: svim životinjama u moru, na nebu i na zemlji.” I tako je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku, stvorio ga je kao muškarca i ženu. Blagoslovio ih je i rekao: ‘Množite se, nastanite zemlju i zavladajte njome! Imat ćete vlast nad svim životinjama: nad ribama, pticama i svim životinjama na zemlji!’”⁹⁶

“Zavladati” i “imati vlast”, to je bio Božji plan za čovjeka. Trebao je postati gospodar nad stvorenjem i vladati. Zbog toga je đavao čovjeka naveo na to da se iznevjeri Bogu kako bi on mogao preuzeti kormilo.

Zato moram znati da sam Evina Kćer ili Adamov Sin. To u prvom redu znači da me je lako zavesti i da u sebi nosim zlu sklonost pobuni protiv Boga. Ali to znači i da je moje određenje da postanem kralj ili kraljica.

Đavao nam govori da Bog od nas želi da pužemo po zemlji. Krivo, to želi đavao. Bog želi da sjedimo na prijestoljima i nosimo krune!

Isus obećava: “Svima koji izdrže do kraja i pobijede, dat ću pravo da sa mnom sjede na prijestolju” i dobit će “krunu života”⁹⁷

Kao dobar otac, Bog nam želi najbolje. Kraljevstvo je naše prvotno određenje, naša velika privilegija i naša velika odgovornost. Mi trebamo vladati Božjim stvorenjem. Baš kao i Edmund, trebamo biti oslobođeni naše djetinjaste sebičnosti i postati mudri vladari.

To je velik zadatak. U Narniji vidimo kako su djeca hrabro prihvatila taj zadatak pošto su upoznala Aslana.

Lucy je najprije izliječila ranjene⁹⁸ a zatim su kraljevi Narnije otkrili ostatke pristalica Bijele Vještice i nisu se prestali boriti protiv njih sve dok sve zlo nije bilo iskorijenjeno. Zatim su kraljevi i kraljice donijeli ispravne zakone i pobrinuli se za mir.⁹⁹

To treba biti i smisao našeg života. Kao oni koji su svoj život predali Isusu, i mi trebamo liječiti ono što je ranjeno, potpuno iskorijeniti đavolje saveznike i sve urediti tako da služi na mir i dobro svima. To su prvi „koraci u Kraljevstvu.“

Kako molim, zar moram postati bolničar, a navečer glumiti Batmana? Ne, nije stvar u tome. Kraljevstvo koje sada moramo osvojiti za Isusa u prvom je redu naš život. Tu sada počinje veliki posao, pošto smo stali na Isusovu stranu.

Najprije trebamo izlječenje.

U ovom svijetu smo doživjeli mnogo razočaranja i rana, a sigurno smo ih i zadali drugima. Zato moramo oprostiti onima koji su nas povrijedili, a one koje smo povrijedili

moramo moliti za oprostjenje. Samo tako može doći do izlječenja.

Ponekad je to vrlo teško. Ali možemo se sjetiti da je Isus na križu sve oprostio. Dakle, kad mislimo: Ne, to mu nikada ne mogu oprostiti!, onda možemo otići do križa i vidjeti da je Isus platio i tu krivnju.

Ali jednako je važno da i sami molimo za oprostjenje. Isus je, doduše, platio za našu krivnju, ali šteta neće biti popravljena dok ju ne priznamo: “Ako tvrdimo da nemamo krivnje, varamo sami sebe i u nama nema istine. Ali ako priznajemo svoje prijestupe, možemo računati s time da je Bog vjeran i pravedan: on će nam oprostiti naše prijestupe i očistiti nas od svake krivnje.”¹⁰⁰

To je jako važno. Isto tako nije dovoljno ako svoje prijestupe priznamo samo Bogu, ako smo svojim pogrešnim ponašanjem naudili i drugima. U takvom slučaju Isus kaže da trebamo otići k bližnjemu i pomiriti se s njim prije nego što u molitvi dođemo k Bogu.¹⁰¹

Kao drugo, naš je zadatak da u svojem životu otkrijemo, pobijedimo i uništimo “preostale đavolje saveznike”.

“Tko je živio od krađa, sada treba prestati krasti. Neka za život zarađuje vlastitim radom i neka se pobrine da ima nešto i za siromašne.”

“Neka nikakva otrovna riječ ne prijeđe preko vaših usana! Radije se potrudite da za druge, tamo gdje je to potrebno, pronađete dobru riječ, koja će im pomoći i biti na dobro onima koji ju slušaju.”

“Maknite svaku gorčinu, ljutnju, gnjev i svaku vrstu uvrede od sebe! Ne vičite jedni na druge! Maknite svaku neprijateljsku misao! Budite ljubazni i spremni pomoći i opraštajte jedni drugima.”¹⁰²

“Odvojite se od svih sebičnih želja, koje se

karakteristične za ovaj svijet! Odvojite se od nemorala i bludnosti, od strasti i razuzdanosti, ali i od pohlepe, koja posjed smatra najvažnijim u životu i čini ga vašim bogom!”

“Neka vama više ne vladaju gnjev i mržnja. Prekinite sa svakom zloćom! S bogohulnim riječima i psovka! Prestanite lagati jedni drugima. Pa stari ste život sa svime što je uz njega išlo, odložili poput stare odjeće.”¹⁰³

To su jasne riječi. Nema sumnje u to tko su đavolji saveznici, koje trebamo iskorijeniti. Ne trebamo se boriti protiv drugih ljudi, nego protiv zla u sebi. Za to je često potrebna ustrajnost i naravno da te ratove možemo dobiti samo s Isusom. Vlastitim snagama u tome nikada nećemo uspjeti. Ali ako Isusa zamolimo za pomoć, doživjet ćemo da možemo potući i divove, koje smo smatrali nepobjedivima.

Kao treće, “svojem Kraljevstvu” trebamo dati nove i mudre zakone. Zakone, koji će nas osposobiti za to da činimo Božju volju i da pomažemo drugim ljudima.

To je veliki zadatak o kojem bismo mogli napisati knjige. Zato ćemo ovdje navesti samo tri osnovna zakona koja svakako moramo donijeti, ako želimo da u našem životu uspiju mir i blagostanje.

Prva nova odredba je da moramo Bogu svakodnevno dopustiti da nam govori.

To činimo čitajući Bibliju. Ako ne čitamo Bibliju, uopće ne možemo znati što Bog želi. U ovoj knjizi se skoro stotinu puta ukazuje na Bibliju! Samo kroz Bibliju saznajemo kakav je Bog u stvarnosti i kako ga možemo obradovati.

Najbolje je da počnemo s Novim zavjetom i da ga pročitamo dva ili tri puta prije nego što si priuštimo cijelu

Bibliju. Ne bismo svakodnevno trebali pročitati samo nekoliko rečenica, nego bismo, kao što Petar kaže, trebali gutati Bibliju.

“Kao što novorođenče više za mlijekom, tako biste i vi trebali težiti za istinitom Božjom Riječi. Tada ćete rasti u vjeri i postići cilj.”¹⁰⁴

Druga odredba bi trebala biti da svakodnevno razgovaramo s Bogom.

To se stručnim jezikom zove molitva. Možda si jednom neku molitvu naučio napamet, npr. Očenaš. To je dobro. Ali Isus je sada moj prijatelj, a Bog je moj Otac. On želi da osobno razgovaram s njim i da mu svojim riječima kažem što osjećam. I to ne samo nedjeljom ili kad sam u životnoj opasnosti, nego što češće. Isus je učio da trebamo uvijek moliti!

Bogu trebamo zahvaljivati, hvaliti ga (davati mu komplimente) i s njim dijeliti sve svoje brige i želje:

“Uvijek vrijedi: u ime našeg Gospodina Isusa Krista zahvaljujte Bogu Ocu, u svako doba, posvuda i za sve!”¹⁰⁵

“Ne brinite! Boga smijete moliti za sve. Recite mu što vam nedostaje i zahvaljujte mu!”¹⁰⁶

Kao treće načelo vidimo da Kraljevi Narnije nisu vladali sami.

Jedini, koji je dugo sam putovao Narnijom bio je Edmund i pri tome mu nije bilo baš dobro. Bog ne želi da putujemo sami, jer sami ne možemo uspjeti. U Cair Paravelu su bila četiri prijestolja. Božja je namjera da Evine Kćeri i Adamovi Sinovi vladaju zajedno.

Upravo to je smisao Crkve, o kojoj je Isus govorio. Isus je rekao: “Izgradit ću svoju Crkvu i nikakva sila na svijetu neće ju moći uništiti.”¹⁰⁷ On je htio da pod svaku cijenu

budemo zajedno.

Crkva nije u prvom redu zgrada ili institucija, nego skupina ljudi. Ljudi koji su osobno upoznali Aslana, mislim Isusa, i sada su spremni za njega živjeti, s njim sjediti na prijestolju i urediti život.

Tko god čuje i s vjerom prihvati poruku o Isusu, treba se priključiti kršćanskoj crkvi.

“Mnogi slušatelji su povjerovali u ono što im je Petar govorio i dali su se krstiti. Tog je dana Crkvi bilo pridruženo oko tri tisuće ljudi. Ti su prvi kršćani redovito puštali apostole da ih poučavaju, živjeli su u bratskom zajedništvu, slavili su Gospodnju večeru i zajedno molili.”¹⁰⁸

Koja je prava crkva kojoj se trebam priključiti?

To je Crkva u kojoj ljudi ne glume samo neku pobožnu predstavu, nego su osobno upoznali Isusa. U kojoj se ravnaju po Bibliji i vjeruju da je Isus umro za naše grijeha i da moramo živjeti za njega.

Razmisli:

- Zašto je važno znati da Bog želi da postanem kralj?
- Kako "moje kraljevstvo" može iskusiti izlječenje?
- Kojim konkretnim "đavoljim saveznicima" želim objavit rat?
- Kako mogu praktično ostvariti tri temeljna načela novog život s Isusom?
- Oprez! "Koraci u Kraljevstvu" navedeni u ovom poglavlju ne mogu uspjeti ako svoj život nisam predao Isusu, kako je opisano u 13. poglavlju.

Nekoliko riječi za kraj

“Tko jednom postane kralj ili kraljica u Narniji, uvijek ostaje kralj ili kraljica. Držite se dobro, Adamovi Sinovi! Držite se dobro, Evine Kćeri!!”

Aslan djeci; Lav, Vještica i ormar, str. 160

Sve sam vam ovo napisao da znate da imate vječni život, jer vjerujete u Sina Božjega.

1. Ivanova 5,13

Što god da se dogodilo i koliko god da zakažeš, kada jednom prihvatiš Isusa kao svojeg Gospodina i Spasitelja i budeš spreman, poput Edmunda i njegovih braće i sestara, prihvatiti Kraljevstvo, zauvijek ćeš ostati kralj.

Djeca su se nakon pustolovine u Narniji opet vratila u naš svijet i možda su se pitala jesu li zaista bili kraljevi. Bili su obični poput svih drugih u školi. Možda se i vi ponekad pitate jeste li sve to samo sanjali. Ali te sumnje uopće nisu važne. Tko jednom postane kralj ili kraljica u Narniji, uvijek ostaje kralj ili kraljica. I to je neuništivi zakon.

Isus je obećao da nas više ništa ne može odvojiti od njegove ljubavi. Bez obzira na sve pogreške koje napravimo ili sumnje koje nas muče, onaj tko je jednom pronašao Isusa, ne mora se brinuti da bi ga opet mogao izgubiti. Isus obećava:

“Moje ovce poznaju moj glas; ja ih poznajem i one slijede moj glas. Ja im dajem vječni život i one nikada neće propasti. Nitko ih ne može istrgnuti iz moje ruke.”¹⁰⁹

Nitko i ništa. Nikada to nemoj zaboraviti! A sada hodaj uspravno jer ti si Kraljica - ti si Kralj.

Bilješka

- ¹ Za razliku od Edmunda koji u tome vidi samo dobru priliku da naljuti svoju malu sestru.
- ² Do 1954. je predavao englesku književnost na Oxfordu, a zatim srednjevjekovni i renesansni engleski na Cambridgeu
- ³ Lav, Vještica i ormar, str. 45
- ⁴ Lav, Vještica i ormar, str. 45
- ⁵ Luka 17,20-21
- ⁶ Matej 4,17
- ⁷ Ivan 18,36
- ⁸ Ivan 14,2
- ⁹ Ivan 3,32
- ¹⁰ Ivan 6,42
- ¹¹ Lav, Vještica i ormar, str.43
- ¹² Matej 5-7
- ¹³ Ivan 10,20
- ¹⁴ Ivan 10,21
- ¹⁵ Luka 10,27-39
- ¹⁶ Matej 18,21-35
- ¹⁷ Matej 4,23-24
- ¹⁸ Ivan 14,11
- ¹⁹ Lav, Vještica i ormar, str.21
- ²⁰ Postanak 1,31 - pročitaj i Postanak 2
- ²¹ 1. Ivanova 5,19
- ²² Postanak 3,17-19
- ²³ Izaija 8,23-9,1
- ²⁴ Rimljanima 3,16
- ²⁵ Lav, Vještica i ormar, str. 45
- ²⁶ 1. Ivanova 1,5
- ²⁷ Rimljanima 12,9
- ²⁸ Efežanima 6,12

- ²⁹ Rimljanima 6,16
- ³⁰ Hebrejima 2,14, 1. Korinćanima 15,56
- ³¹ Ivan 8,44
- ³² Ivan 10,10
- ³³ Lav, Vještica i ormar, str. 72
- ³⁴ Lav, Vještica i ormar, str. 115
- ³⁵ Lav, Vještica i ormar, str. 72
- ³⁶ Putovanje Prijateljice Praskozorja, str. 199
- ³⁷ A Family Guide to Narnia, Christin Ditchfield, str.16
- ³⁸ Ivan 1,14
- ³⁹ Otkrivenje 19,16
- ⁴⁰ Ivan 8,58
- ⁴¹ Ivan 1,1-3
- ⁴² Luka 8,28 i 2. Solunjanima 2,8
- ⁴³ Matej 26,52-53
- ⁴⁴ Ivan 10,18
- ⁴⁵ Luka 5,8 i Otkrivenje 1,17
- ⁴⁶ Lav, Vještica i ormar, str.63
- ⁴⁷ usp. 2. Korinćanima 2,14-16
- ⁴⁸ usp. Djela 4,17 i 5,28
- ⁴⁹ Djela 5,29 i 4,20
- ⁵⁰ Letters to Children, C. S. Lewis
- ⁵¹ Matej 12,30
- ⁵² 1. Petrova 5,5
- ⁵³ Matej 5,21-22
- ⁵⁴ Izreke 12,18
- ⁵⁵ Jakov 1,14-15
- ⁵⁶ Sjetimo se Edmunda, koji je svoju sestru optužio da mu želi učiniti nažao kad od nje nije dobio odgovor.
- ⁵⁷ Matej 10,16
- ⁵⁸ Matej 18,3-4
- ⁵⁹ I Aslan djecu odmah stavlja u svoje bojne redove protiv svoje zle protivnice.
- ⁶⁰ Lav, Vještica i ormar, str. 36
- ⁶¹ Lav, Vještica i ormar, str. 39
- ⁶² Lav, Vještica i ormar, str.87
- ⁶³ Galaćanima 5,19-21
- ⁶⁴ Matej 20,37-40
- ⁶⁵ Ivan 8,34
- ⁶⁶ Jakov 1,14-15
- ⁶⁷ Rimljanima 6,20-21
- ⁶⁸ Lav, Vještica i ormar, str.126
- ⁶⁹ Postanak 2,16-17
- ⁷⁰ Rimljanima 6,23
- ⁷¹ 1. Korinćanima 15,56
- ⁷² Lav, Vještica i ormar, str. 127
- ⁷³ Postanak 3,17-19
- ⁷⁴ Otkrivenje 21,8
- ⁷⁵ Izaija 9,1.5-6 i 11,5-6 i 42,3-4.6-7; 700. god. prije Krista
- ⁷⁶ Pročitaj Luka 2,1-20 i Matej 2,1-12
- ⁷⁷ usp. Luka 4,18-19
- ⁷⁸ Luka 7,14
- ⁷⁹ Matej 11,5
- ⁸⁰ Lav, Vještica i ormar, str.135
- ⁸¹ Lav, Vještica i ormar, str.137
- ⁸² Izaija 53,5
- ⁸³ Postanak 3,15
- ⁸⁴ Matej 26,37-38
- ⁸⁵ Lav, Vještica i ormar, str. 142-143
- ⁸⁶ Izaija 53,10
- ⁸⁷ Psalam 16,10
- ⁸⁸ Matej 16,21
- ⁸⁹ Luka 24,38-43

- ⁹⁰ usp. Matej 27,42
⁹¹ Hebrejima 2,14-15
⁹² Ivan 11,25
⁹³ Tit 2,11-12
⁹⁴ Rimljanima 5,8
⁹⁵ Ivan 3,16-18
⁹⁶ Postanak 1,26-28
⁹⁷ Otkrivenje 3,21 i Otkrivenje 2,10
⁹⁸ Lav, Vještica i ormar, str.158
⁹⁹ Lav, Vještica i ormar, str. 161
¹⁰⁰ 1. Ivanova 1,8-9
¹⁰¹ Matej 5,23-24
¹⁰² Efežanima 4,28.29.31.32
¹⁰³ Kološanima 3,5-9
¹⁰⁴ 1. Petrova 2,2
¹⁰⁵ Efežanima 5,20
¹⁰⁶ Filipljanima 4,6
¹⁰⁷ Matej 16,18
¹⁰⁸ Djela 2,41-42
¹⁰⁹ Ivan 10,27-28